

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Henr. Ioh. Nepom. Crantz S.C.A. Maiestat. Consiliar.
Institut. Med. Et Mater. Medic. Vindob. Profes. Pub. Ord.
Acad. Imp. Nat. Curios. Et Societ. Botan. Flor. Sodal.
Materiæ Medicæ Et Chirurgicæ ...**

Crantz, Heinrich Johann Nepomuk

[Wien], 1765

Classis Tertia Cardiacorum Stimulantium.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10178

CLASSIS TERTIA
**CARDIACORUM
 STIMULANTIUM.**

Quæ partium solidarum vividiorem addito robore actionem efficiunt, **STIMULANTIA** dicuntur.

Sciuntur necessaria a defectu motus circularis liquorum, orto ex sola inertia fibrarum, una cum humoribus blandis, vasisque transmittendo aptis; cum vero hæc multiplex sit classis, quænam singularis species eligenda, docemur considerata indole mali peccantis, & cardiaci adhibendi.

**STIMULANTIA
 SIMUL
 NUTRIENTIA.**

AURANTIORUM acidorum

Dulcium

Curassavicornum succi. vide p. 36. 37.

GRANATORUM maturor. succus, vide adstring.

POMORUM fragrantium

vinosorum succi, pulpa. vide p. 53.

ANA-

ANANAS *Offic. Botanicorum* BROMELIA
Classis Naturalis Liliorum.

Aliquot huius plantæ species sunt, odoris etiam fragrantia, & saporis excellentia discrepantes. Maturi fructus fragrantissimi, aromate etiam per totum conclave diffuso, saporem inimitabilem, & suavitatem omnibus expetitam habent. Rari, magnatum mensis solum adhibiti, non satis certo experimento multis culpantur.

VIS MEDICA nutriens, cardiaca, grato stimulus aromate, hypochondriacis, melancholicis, vel inde etiam ob vim fundentem maxime utilis. Succus fructus nondum penitus maturi specificus ad calculum habetur in *Journal de Scavans. Mem. Trev.*

ARMENIACA. p. 36.

CERASORUM sapidissimorum caro p. 38. 39.

Aqua reficiens.

FRAGA p. 45.

MELONUM caro p. 48.

MORA. p. 49.

PERSICA. p. 51.

PRUNA acidula. p. 54.

RIBESIORUM nigrorum baccæ. p. 55. 56.

RUBRIDÆI BACCÆ. p. 56.

UVÆ odoratæ moschatæ dictæ p. 60.

Quæ omnia in sicca, & calida debilitate optima stimulantia sunt, cum plurimum aquosa, aliquantulum reficientia, nutrientia, etiam leni aromate stimulent. Venit etiam in hanc classem

TUBER *Offic. LYCOPERDON Botanicorum.* Classis Naturalis Fungorum. *Germ.* Erdmorcheln. *Gallis* Truffles. *Anglis* Tufsball.

LYCOPERDON *solidum, muricatum, radice destitutum,* virulenti odoris, in vino generoso coctum

H 5

estur,

estur, difficilioris tamen digestionis est in aqua non facile solubile & solutum in gluten tenax degenerans, tum in spiritu vini induratur *GEOFFROY* junior *Acad. des Sciences* 1711. Destillatum statim alcalinam indolem prodit, & habet magnam vim alcali volatilis, dum caput mortuum non spernendam fixi suppeditat, & tinctura etiam aromatica & alcalina est, *IDEM*.

VIS aromatica. Addit languidis stimulos quotidiano experimento, & lactantibus lac. *Acta Phys. Med. N. C. Vol. VIII.* An compefcit motus hystericos?

S T I M U L A N T I A
E X C I T A N T I A
S U B T I L I A.

BORAGINIS flores *Offic. Botan.* Classis Naturalis Pauci-flam: *Germ.* Hertzblümlein, *Gallicis* Bourrache. *Anglis* Borrage.

B*BORAGO* foliis alternis, calycibus patulis. Flores iam veteribus in usum cardiacum noti, inter IV flores cordiales maiori forte encomio quam iure recensentur; ego aromatici odorati parum invenio.

USUS MEDICUS florum frequentior quam utilior. Totius plantæ certo solvens, saponaceus, inflammatis, & obstructis summopere utilis, in decocto,
sero

fero lactis, succo, non adeo limitata ubi resolvendum est dosi. Cæterum ob salia quæ illi insunt efficax est, examen enim triplicis salis, *BOLDUC* educti, *Acad. de Scienc.* experientia confirmat. Succus adhuc ad calculum laudatur.

PRÆPARATA. *Conserva* florum vix multi usus. *Aqua* vix magnæ virtutis. *Syrupus* lege artis paratus.

BUGLOSSI flores *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Pauci-stam: *Germ.* Ochsenzung. *Gallis* Buglosse. *Anglis* Buglose.

BUGLOSSUM *floribus longe spicatis* HAL: Præcedentibus haud magis cardiaci etiam inter IV flores cordiales recipiuntur. Tota planta usualis, utilior floribus.

VIRES MEDICÆ cum præcedentibus eadem, hypochondriacis, melancholicis, etiam inflammatione vexatis conveniunt. Decocti, succi, dosis in obstructis non adeo facile limitanda, inflammatis Manip. unus, duo, in libra aquæ sufficiunt. Succi unc. VI. in lib. feri lactis, decocti avenæ, hordei, dantur.

BETONICÆ flores *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Betonien. *Gallis* Betoine. *Anglis* Betony.

BETONICA *foliis, inter verticillos in vertice congestos, brevissimis, integris.* Mirum quondam laudata planta, parum odorata, aromatica, tota in officinas medicas recipitur. Herba tamen & flores frequentiores. Radix nauseosa, ingrata, incidens, rarius,

VIRES MEDICÆ florum debiles, nervinæ, herbæ ad capitis dolores frigidos, sic & arthriticos, podagricos, infusione calida continuo sumtæ, laudatæ: ad ulcera pulmonum, renum cum melle edulcoratæ decoctum lene vasis clausis, vulnerarium. Dosis unc. una, libra aquæ una.

PRÆPARATA. *Conserua* florum multum adhibita, parum aromatica, sic etiam *aqua*. *Syrupus* ex succo expresso depuratus eiusdem notæ. *Emplastrum* compositum medicamentum est, ex vi betonicæ vix multum activum, ad capitis dolores laudatur.

BOTRYS *Offic. Botanicorum*. CHENOPODIUM. *Classis Incompletarum*. *Germ.* Trauben-Kraut, Motten-Saamen. *Gallis* Piment. *Anglis* Oack of Ierusalem.

CHENOPODIUM *foliis dentato-lineatis, racemis nudis, multifidis*, dicitur etiam *Chenopodium ambrosioides, folio sinuato* T. Oblivioni fere tradita planta, tota odorata est, non insuaviter graveolens, saporis subæris, resinosi, aromatici, amari. Vires promittit & habet.

USUS MEDICUS in labe purulenta viscerum in pulmonum infarctu, pthisi, orthopnœa, tussi convulsiva, præstans plurimis confirmatur observationibus: purulenta spuentibus in lacte infusa MATHIOLO, in aqua decocta addito syrupo violato HEURNIO, feliciter cessit. Alii adhuc looch, alii syrupum laudant. Dosis unc. dimidia ad libram lactis, aquæ, melle temperandæ.

PRÆ.

PRÆPARATA balsamicæ præstantis plantæ defiderantur.

CROCUS *Offic.* vide p. 113.

HYACINTHI TUBEROSI. *Botanicorum*
Polyanthes admodum odorati flores officinales non sunt.

IASMINI flores. vide p. 115.

LILIORUM ALBORUM flores vide p. 115. 116.

LADANUM *Offic. Botanicorum* CISTUS.
Classis Multi-stam. *Germ.* Cisten-Röslein. *Gal-*
lis Ladanum.

CISTUS *ladanifera flore purpureo.* Etfi hinc inde in hortis botanicis colantur cistorum ladaniferarum species, non tamen adeo communes sunt, ut magnam quantitatem ladani suppeditare possint: officinale ladanum est exstillans ex frutice lacryma resinosa, & hæc adhuc duplex, vel in massas grandiores compacta præstantior, altera in panes contorta, arena intrita vitata, deterior: probatur valide odoratum, accensum suave, multi odoris, calore mollescens, purum, ladanum.

USUS MEDICUS internus rarior. Externus in suffimigiis multus, & gratus, & ad laxas partes roborandas utilis: ex ladano extrahi spiritu vini resina potest, quæ in solidam formam redacta, admodum nervina, contumacioribus cephalalgis efficax, HOFFMANN *Dissert. de Bals.*

Compositum *Emplastrum* de ladano in morbis capitis, pectoris, ubi humores extra alliciendi, magnæ efficacix.

MELIS.

MELISSA *Offic.* vide p. 117.

PHILADELPHIÆ flores officinales non sunt.

ROSARUM RUBRARUM flores vide adstringent.

RHODIA RADIX *Offic. Botanicorum* Classis Incomplet: *Germ.* Rosenwurtz. *Gallis* Racine sentant la Rose. *Anglis* Rose-root.

Anacamperos radice rosam spirante. T. Alpium incola gratum, & iucundum odorem rescipientem habet: probatur recens odorata radix.

VIRES odoratas pulchras habet, interne etiam adstringentes: recentem ad cephalalgiam specificam L. habet.

RHODIUM LIGNUM *Offic.* planta ignoratur, & Classis. *Germ.* Rodieser-Holtz. *Gallis* Bois de Rhode. *Anglis* Rose-Wood.

Veterumne Aspalathum sit lignum nostrum rhodium, nec ne? lite hodie nondum composita, iam dudum disceptatur. Officinale varias formas habet, iam radici, iam segmento ex arbore exacto similis, etiam colore variat flavo, pallescente, per vetustatem rufescente. Exterior pars sæpe non multum fragrans est, dum interior raro rosarum odore destituitur, cum sapore aromatico acri, amaro, resinoso. Ut ex hac destillatione oleum evocetur, ruberrimum lignum eligendum, albidum vix aliquid largitur. GODFREY *Treasure of discoveries.*

USUS MEDICUS vix multus internus: tamen non negandum, essentiam radicis ligni, tum decoctum in aqua, in lymphæ vitiis, in ipsa lue venerea, & inti-

ma

ma humorum corruptione, eximium præstare effectum,
HOFFMANN *de Bals.*

PRÆPARATUM. Ex ligno per aquam diu cum
sale marino macerato destillationis ope parca copia
oleum habetur fragrantissimum, quod pro oleo essentia-
li rosarum sæpe adhibetur; guttæ aliquot saccharo in-
stillatæ elæosaccharum dant cardiacum, egregium.

SAMBUCI flores vide p. 57.

SASSAFRAS Lignum; Cortex *Off. Botanico-*
rum LAURUS. Classis Pauci-Itam. *Germ.*
Fenchelholz. *Gallis* Sassafras. *Anglis* Sassafras.

LAURUS *foliis integris trilobisque.* Hujus arboris
lignum, cortex, forte & radix in usum trahuntur:
an enim lignum trunci, an radicis habeamus, nondum
determinatum. In cortice recenti maior fragrantia, sa-
por calidior, odor fugacior, quam in ligno eius, præ-
minentiam testantur.

VIRES MEDICÆ aromaticæ, stimulantæ, ubi
augendus humorum motus ad corporis peripheriam,
præstantes; ita in morbis catarrhosis, frigidis, articu-
laribus, rheumaticis, podagricis, sine magna febre,
morbis cutaneis, tunc ubi languens stimulanda & exci-
tanda natura est, cocta materie in februm sine. Lau-
dare pariter in lue venerea, non tamen satis efficax
tanto malo debellando medicamentum, in fluore albo,
cachexia, scorbuto lento: ultimo invenere etiam in ul-
cere, abscessu balsamicum, & hydropis remedium;
frustra enim omnibus tentatis decoctum urinam evoca-
vit *Ephemerid.* N. C. Dosis pro varia intentione diversa.
Infunditur aquæ, vini, lib. I. a drach. II. unc. dimidia
ad unc. integram. Coquitur nunquam, licet decoctum
in

in paralyfi ex colica, tum podagricis, multum prodesse obſervatum ſit.

PRÆPARATA. *Extractum* vires ſimplicis non habet omnes, cortici peruviano analogas tamen credit HOFFMANNUS. *Aqua ſtillatitia* egregia. *Essentia* ſpiritu vini tartariſato facta, vi ſimplicis diſtiſſima, confortans, carminativa. *Oleum* eſſentiale penetrantiſſimum, actuoſiſſimum.

VINA, ACETA, SPIRITUS, ſimilibus im-
prægnata.

S T I M U L A N T I A

E X C I T A N T I A

F I X I O R A A C R I A.

ABROTANUM *Offic. Botanicorum* ARTEMISIA L. *Classis* Compoſitarum Nudar. *Germ.* Gartheil. *Gallis* Aurone. *Anglis* Southern-wood.

ARTEMISIA *foliis ramiſſiſſimis, ſetaceis, caule erecto, fruticoſo.* Odoris fragrantiffimi ingrati, ſaporis acris, amari planta, exſiccationem patitur absque adeo magna virium jactura, licet decoqui non debeat, ſed tantum infundi. Recentis infuſio frigida iam ſumme actuoſa eſt.

VIRES MEDICÆ incitantes, ſtimulantes, calefacientes, in cauſa frigida utiles; lethargo, tuſſi, fluo-

libra una aquæ, vini. Succus coctione purgatus, intense amarus, ingratus.

Externe absynthium aquæ marinæ incoctum, remedium ad gangrænâ euphoriston plurimis experimentis BARTHOLINUS habet.

PRÆPARATA. *Conserva* vulgaris, & pontici, vires plantæ totas habet. Dosis drach. una. *Extractum* de fragrantia plurimum amittit, dum totum amarorem habet. Dosis gran. X. XX. forma boli, electuarii: aut cum liquoris terræ foliatæ tartari, cum vino paratæ, sufficienti quantitate, vel alio, tincturæ forma, ad gutt. triginta, quadraginta. *Syrupus* amaritiam plantæ habet. *Aqua stillatitia* fragrans, parum amara est. *Essentia* tam simplex, quam composita, valida deprehenditur, dosis guttæ viginti, triginta. Simplicem contra calculum specificam LINNAEUS habet, fumendo cochlear unum omni mane per sex septimanas, dein singula septimana per dimidium annum cochlear, vitando vina, potus, cibos acidos.

Spiritus absynthii validus etiam, essentia simplici debiliior tamen, dosi paulo maiori dari posset. *Oleum* essenziale non omnes officinæ habent, viride, amarum est, cuius drachina una soluta in spiritus vini rectificatissimi & liquoris mineralis ana uncia semis, aut una, mixturam constituit concentratam in vomitu & componendis spasmodicis harum partium contractionibus, perutilem dosi guttarum decem viginti & ultra. *Oleum coctum* parum de planta possidet. *Sal* absynthii nomen, non vires plantæ habet: pro diversa præparatione alcalinus, vel medius est.

ACORUS *Off. Botanicorum.* Classis Palmarum,
Germ. Calmus. *Gallis* Acorus. *Anglis* Acorus.

ACORUS *verus*, seu Calamus aromaticus officinarum radicem nobis suppeditat, quæ absque iactura virium exsicari possit, siccam, etiam conditam gratiorem, sed magis effœtam.

VIRES acres, admodum calefacientes, in morbis frigidis, mucosis, insignes; ita in prostrato appetitu, mala digestionem &c. ex hac causa glutinosa spontaneo, in taleolas secta radix aliquoties de die deglutita sæpe auxilio fuit; convenit etiam hydropi, catarrho fenili, in hoc quam alio corpore magis pertinaci, tum aliis mucosis pectoris morbis melle remixta. Iuvit etiam paralyticos; & infinitos lotii suppressione laborantes, decocto ex vino tenui facto, se restituisse testatur FALLOPIUS. Acre, stimulantissimum medicamentum, aromatis fixioris, inflammantis fere, in febribus exanthematicis, malignis, laudat LINNÆUS. Heu quale medicamentum! Datur in taleolas secta recens, siccata in pulvere a granis quinque ad decem, duodecim, in infuso ad unc. dimidiam; decoqui non debet.

PRÆPARATA. *Radix condita* pro delicatulis: *Extractum* egregiarum adhuc virium ad scrupulum semis datur.

AGALLOCHUM, seu ALOES lignum *Off.*
Botan. Classis ignoratur. *Germ.* Aloes-Holtz.
Gallis Bois d'aloë. *Anglis* Wood of aloes.

Inter thymiamata in templis deorum & palatiis in regum adhuc hodie in oriente comburitur pretioso suffitu. *Calambac* æstimatissimus eiusdem ligni nodus,
 1 2 quod

quod maxime resinofus, in Europa raro vifitur: resinam fudans in cyneliis Regiæ Societatis Londinenfis fervatur.

VIRES MEDICÆ anthelminticæ, roborantes, **BONTIO** confirmantur: in cholera, paralyfi, podagra alii laudant. Dofis in pulvere fcrupuli unius: in infuso aquofo, vel vinofo unc. dimidiæ. Hodie non multum in ufu eft. Venenati quid fubefle L. teftatur; fed **FR. HOFFMANNUS** resinam fpiritu vini rectificatiflimo extractam dandam, effentiam resinofam cum tinctura martis permixtam ad debilitatem vifcerum in hypochondriacis magno pretio haberi: *Differtatione de Balf.* tum defillatione elici oleum æthereum frigore infar camphoræ concretum, quod in fpiritu vini rectificatiflimo folutum, effentiam magnarum virium in roborando cerebro, nervorumque debilitate emendanda, probabat. **IDEM** *ibid.* ad alvi fluxus fpecificum nonnulli deprædicant.

AMOMUM *Off. Botanicorum* **MYRTUS**.
Classis Calyciflorarum. *Germ.* Amomlein. *Gall.* Amome. *Anglis* All-spice. Iamaica Pepper.

MYRTUS *foliis alternis*. Celebratiflimum antiquitati amomum hodie in integrum ignoratur. Baccæ quæ hoc nomine in officinis vocitantur, ex Iamaica ad nos deferuntur, rotundæ, fcabræ, fufco nigricantes, umbilicatæ. Odoris, & faporis caryophyllæi, non tamen adeo acris, quali ex plurimis aromatibus mixti. Condimentorum numero in Anglia adfcriptæ funt.

VIRES MEDICÆ odoratæ, calefacientes, ftomachicæ.

ANE-

ANETHUM *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Dyll. *Gallis* Anet. *Anglis* Dill.

ANETHUM *fructu compresso*; dum recens est, odorem habet fragrantissimum, qui in exsiccata perit, hinc recens tantum adhibetur; & dum haberi non potest, eius semen, flores, aut præparata in usum vocantur. Flores inter IV. carminantes recipiuntur.

VIRES huic plantæ aromaticæ, stimulantæ, carminativæ specificæ, laudantur in singultu, torminibus, flatibus, a causa frigida exortis; valet itidem ad mucosos pulmonis infarctus, uncix dimidiæ, etiam unius pondere, in infuso melle edulcorato. Genituram restinguere iam DIOSCORIDES prodidit; in *Ephem.* N. C. confirmatio habetur. Externe contusum ad tumores frigidos valet, coctum etiam in enemate carminativo.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia* efficax: *oleum* destillatum validum: *coctum* inutile.

ANGELICA *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Engelwurtz. *Gallis* Angelique. *Anglis* Angellica.

ANGELICÆ *foliorum impari lobato*; neglectis foliis radix, & semina tantum officinalia sunt, tum etiam radice usus præ semine, longe maior est. Mirum saporem aromaticum, amarum, acrem, radix habet, penetrabilissimum quidem, non tamen inflammantem: datur in pulvere ad grana quindecim, viginti, in infuso ad unc. semis in lib. aquæ. Semina iisdem dosibus, & formis.

VIRES MEDICÆ alexipharmacæ, dum susceptum venenum, miasma, nondum infedit, sed quasi adhuc vagum in humorum massa errat, certæ sunt, in infuso addito aceto; tum ubi sub finem acutorum exstimulanda natura est, ut per corporis peripheriam coacta expellat, valet; est adhuc pectoralis, carminativa, emmenagoga frigidis. Angelicam Canadensem purpuream indomabile esse venenum, quod præstantissima antidota eludat, autopta est KALM.

PRÆPARATA. *Extractum* non ignobile: *Aqua stillatitia*: egregia. *Spiritus* non ubique habetur.

ANISUM *Offic. Botanicorum*. Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Anis. *Gallis* Anis. *Anglis* Anise.

ANISUM *foliis radicalibus simplicibus*, nihil nisi semen officinis largitur; olim etiam inter condimenta relatam, ut hodie pani aspersum: inter IV. semina calida maiora refertur.

VIRES in vitiis primarum viarum, tum pulmonum frigidis, egregiæ: inde stomachicum, carminativum, anticolicum, bechicum. Etiam comitiales infantes iuvat, PLINIUS, quos scrupulus unus grosso modo pulverisatus primo pultis cochleari commixtus purgat, HEURNIUS. Forma pulveris a scrupulo ad drachmam: infusi ab uncia semis ad integram datur.

PRÆPARATA. *Confectio* anisi simplex, semen est saccharo incrustatum laudandum delicatulis. *Confectio* anisi laxativa, acidulas sumentibus præscripta. Utraque non in omnibus officinis habetur: *Species* dianisi laudandæ in primarum viarum cruditatibus, compositæ aliis calidioribus sunt. *Aqua stillatitia* virtutis plan-

plantæ. *Spiritus* anisi saccharo, syrupo temperatus, cochlearis mensura carminativus, stomachicus; linguæ tremorem spiritu anisi, & serpilli curatum vidit DECKER. *Oleum* stillatitium butyraceum, album, penetrabilissimum, nutricis lac odore anisi infecit, etiam enchymosibus illitum utile. *Oleum pressum* viride feminis vires habet, sed destillato inferius est.

COMPOSITA. *Balsamus* sulphuris anisatus egregie pectoralis; alia scire vix opus.

ANISUM STELLATUM *Off. Germ.* Indianischer Anis. *Gallis* Badiane.

Botanici nec de nomine, nec de classe conveniunt, quæ ab uno vocatur *Zingi*, nescio, quo iure ab alio dicatur *Badanifera*, nonne a tertio *Ciegerdeckia* maiori adhuc iure vocari posset. Fructus fraxinellæ similis, stellatus, saporis medii est, inter anisum, & fœniculum, longe gratioris, suavioris tamen.

USUS MEDICUS in iisdem casibus ac Europæum, in infusis theiformibus frequens. Masticatorum fœtorem oris emendat.

ARTEMISIA *Offic. Botanicorum.* Classis Compositarum Nudar. *Germ.* Beyfus. *Gallis* Armoise. *Anglis* Mugwort.

ARTEMISIA *foliis planis, semipinnatis, pinnis rariter dentatis, floribus erectis, dense spicatis* HALLER. *Officinis* herbam suam offert, summitates, flores, radices: absynthio minus amara est.

VIRES MEDICÆ ab omni tempore uterinæ recognitæ, hinc ad mala virginum, mulierum, puerperarum, ex retentis menstribus, vel lochiis laudant, potu, fotu, infessu: partes podagricas herba fotas dolore absolvi, & sclopetorum ichus, vulnera, hac percurari multi asserunt: accensæ suffitus ab œdæmate liberat; dosis absynthii.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia, syrupus*, egregii usus. *Moxa* celebre illud in Asia remedium cauterifans, stupa artemisiæ albæ est, concipiendo igni aptissima, qua accensa ignis moderate gliscit, scintilla minus conspicua, ardore temperato, progressu lento, donec in favillam tota depasta sit. Medicis Europæis vix in usu, aliis heroicum, vide *KÆMPFERUM*. A podagra non absolvit. *L. B. VAN SWIETEN*.

AURANTIORUM recentes cortices. Oleum p. 37. 38.

CITRIORUM recentes cortices. Oleum p. 40.

CALAMINTHA *Offic. Botanicorum*. Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Berg-Münze. *Gallis* Calament. *Anglis* Calamint.

CALAMINTHA vulgaris, seu officinarum, botanicis *Calamintha floribus ex alis superioribus pediculo communi confertis*, definitur. Grate aromatica hæc; alia *Calaminthæ* species etiam usitata officinis, quæ *Calamintha foliis ovatis, obtusis, caule procumbente*, audit *HALL. & BLACHW.* Tab. 176. delineata, validior, ingrator est.

VIRES MEDICÆ in causis frigidis cephalicæ, pectorales, nervinæ, uterinæ, calefacientes, in ulceribus

bis internis balsamicæ, detergentes, externos tumores fotu discutientes. Vasis clausis infunditur ad Manip. unum.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia calaminthæ vulgaris, aqua stillatitia calaminthæ montanæ*, utraque egregia est, licet saporis non adeo grâti. *Species diacalaminthes GALENI* non habemus.

CARDAMOMUM *Offic. Botanicorum.* Classis

Naturalis ignota. *Germ.* Cardamomlein. *Gal-*
lis Cardamome. *Anglis* Cardamom.

Tres cardamomi species nobis exhibent officinæ; est enim cardamomum simpliciter, & per excellentiam, & hoc minus est: est cardamomum medium: tum maius, quod est sub nomine *granorum paradysi*, præscribitur, & priori sæpe substituitur.

Cardamomum minus, cur dixerit LINNEUS amomum, dum amomi veterum, quam cardamomi notio, haud certior, non perspicitur fatis; semen est angulosum, rufum, odoratum, acre, aromaticum. *Mediæ* semen oblongum, pressum, angulosum, canaliculo divisum, ex albo rufescens. *Maioris* semen nitidum, angulosum, pipere minus, spadiceum, gustu acre, fervidum, ut piper, & zingiber esse solent. Semina hæc omnia filiquis variis inclusa esse solent.

VIRES MEDICÆ cardamomi minoris in cruditatibus primarum viarum, anorexia, dyspepsia, cardialgia, & colica flatulenta a frigidis causis, efficaces, incidentes sunt, in pulvere, trageis, vel aliis formis. Pulveris dosis a scrup. semis ad integrum. Cardamomum maius odoratissimum, ubi excitandum, & spiri-

tuum adaugendus motus, magis conveniens, eadem, etiam maiori præscribi dosi potest, ut in soporosis, lethargicis.

PRÆPARATA. Hinc inde in officinis habetur, ex cardamomo *medio*, in Indiis paratum *oleum*, *CAIAPUT* vocant, magnum nervinum, & anodinum, in linguæ paralyfi, catalepsi, chorea Sti Viti, gravioribus aliis motibus convulsivis, fumnopere laudatum, etiam in cardialgia proficuum *MARTINI*. Dosis gutt. duarum, trium, quatuor, vino, ovo forbili, saccharo, subactarum.

CARVUM *Offic. Botanicorum* **CARUM.** *Clas-*
sis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Feld-Küm-
mel. *Gallis* Carvi. *Anglis* Carraways.

Semina quæ etiam inter IV calida maiora numerantur, sola officinis, etiam culinis, in plurimis regionibus nota planta largitur; omni forma carvum præscribitur; valet in iisdem casibus ac cuminum, de quo infra dicitur.

VIRES MEDICÆ. Os commendare, stomacho utile esse carvum, & concoctionem adiuvere, reliquit *DIOSCORIDES*.

PRÆPARATA. *Oleum* stillatitium nec dulcedinem, nec gratiam olei stillatitii anisi habet, satis acre; in tympanitide auxilio fuisse *HARTMANN*.

CARYOPHYLLUS *Offic. Botanicorum.* *Clas-*
sis Naturalis Fructiflorar. *Germ.* Nägelein. *Gal-*
lis Clous de Gerofles. *Anglis* Cloves.

Flos est clavatus, fumigatione niger, insolatione exsiccatus, oleosum fervidissimum aroma habens, ex
Insu-

Insula Ternata ad nos deVectus, culinis, & officinis notus.

VIRES MEDICÆ fervidissimæ, pertinaces, oleo irretitæ, ubi stimulo valido acri opus, proficue, ut in paralyfi linguæ, ubi integri mandendi, in paralyfi aliarum partium, laxitate ventriculi, intestinorum, horum cruditate, exolutione, distensione, flatibus &c. ubi raro forma pulveris, sed semper vini medicati dantur. Pulveris dosis scrup. semis, infusi drach. tres in lib. vini I.

Externe pulverati facculis stomachicis, pani tosto in imbecillitate fœtus, in singultu a causa frigida, adduntur.

PRÆPARATA. *Oleum stillatitium caryophylorum* ignitum penitus & causticum, gossipio instillatum, denti cavo inditum, si nervum contingit, certo destruit, & a dolore dentium liberat; cariem ossium, sphæcelum, instar ignis actualis inhibet; interne raro adhibetur.

Scire convenit novum aromatis genus quod Culiawan appellant & ex insulis Moluccensibus in Belgium advehunt destillari; destillatumque eius essentiali oleum in Hollandia pro oleo essentiali Caryophylorum divendi.

CASSIA LIGNEA *Offic. Botanicis* LAURUS. *Classis Pauci-stam. Germ.* Cassien-Holtz, Mutter-Zimmet. *Gallis* Cassia lignea. *Anglis* Cassia lignea.

LAURI *foliis lanceolatis, trinerviis, nervis supra basin unitis*, cortex, est cinnamomo satis similis, colore,

lore, odore, & sapore: gustus tamen distinguit debilius aroma, & glutinosum, quod cinnamomo non inest.

VIRES MEDICÆ cinnamomo debiliores, tamen adhuc in diarrhœis ob glutinosam, & roborantem, utiles.

PRÆPARATA. *Essentia* cassiæ lignæ cum spiritu vini tartarifato facta, laudabilis.

CHAMÆPITYS *Offic. Botanicorum* *BUGULA.* *TEUCRIUM* L. *Classis Natur.* *Ringentium.* *Germ.* Schlagkräutlein. *Gallis* Ivette. *Anglis* Ground Pine.

BUGULA *foliis trifidis, floribus sparsis in alis foliorum* HALL. *Teucrium* foliis linearibus trifidis integerrimis L. Resinosa, amara plantula, plurimum aromatis habet. Herba præferbitur.

VIRES MEDICÆ in rheumatismo, arthritide, malo ischiadico, incipiente podagra, nervorum morbis longo usu laudabiles. Laudant etiam in arthritide & doloribus rheumaticis *PARISIENSES.*

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia* egregiæ virtutis: *extractum* multum adhuc medicatum, quia resinofum.

CINNAMOMUM *Offic. Botanicorum* *LAURUS.* *Classis Pauci-flam.* *Germ.* Zimmet. *Gallis* Canelle. *Anglis* Cinnamon.

LAURI *foliis ovato-oblongis, trinerviis, basi nervos univentibus, cortex, est tenuis, in cannulas convolutus,*

lutus, coloris ex flavo dilute rubefcentis, odoratus, aromaticus, saporis cum suavitate acuti, evanido aromate adstringentis, & hic optimus probatissimusque: vis in interiori corticis pellicula præcipua.

VIRES MEDICÆ, ubi domandum venit frigus a flaccida vaforum diathesi, humorumque inertia mucosa, & aquosa, stimulantés, roborantes, in exhaustis recreantes, sapidæ; tum & carminativæ, stomachicæ. Forma pulveris drach. semis, electuarii, vini medicinali unc. semis, una, cum aliis præscribitur, tum ad gratiam, tum indicationem.

PRÆPARATA, & COMPOSITA varia sunt: *Aqua cinnamomi buglossata* in involuntariis trislitiis utilis. *Aqua cinnamomi cydoniata* inutilis. *Aqua cinnamomi spirituosâ lactea*, optimum analepticum, & cardiacum, non dosi aquarum stillatitiarum, sed spirituum, præscribenda. *Aqua cinnamomi cum vino*, quæ zingiberis stimulum adhuc habet. Cur multa vitra crystallina aquam cinnamomi albescere, etiam flavescere faciunt?

Syrupus satis male unam ebullitionem sustinet, cæterum egregius. *Oleum stillatitium* ex diversis plantæ partibus varium, hoc camphoratum, illud aquæ innatans, aliud fundum petens, postremum nostris officinis frequens, sæpe adulteratum: genuinum ratione virtutis instaurantis; in collapsis gravidarum, parturientium, puerperarum viribus, ubi nulla subest febris, hucusque cognitorum princeps, in ovo sorbili, vino, saccharo, duarum, trium guttarum pondere exhibendum, tum in violento ventriculi spasmo podagra dolentes vexante guttam unam alteram huius olei aut ma-

cis

cis e cochleari vini hispanici cum effectu aliqui præscribunt. Externe in osium carie potentissimum. Sic ad separandas partes osium cariosas, frequenti præscriptione se nihil vidisse, aut legisse convenientius, testatur TULPIUS. Tincturam in hæmorrhagia lochiali cum aqua melissæ datam proficuum invenit van SWIETEN.

CORTEX WINTERANUS *Offic. Botanicorum* LAURUS, Classis Pauci-stam. *Germ.* Magellanischer Zimmet. *Gallis* Cannelle blanche. *Anglis* Wild-Cinnamon.

LAURI *foliis enerviis, obverse ovatis, obtusis, cortex, canella alba officinarum, est etiam in oblongos convoluta tubulos, exalbidos, cinnamomo crassiores, saporis ex plurimis aromatibus mixti, acris, pungentis simul.*

VIRES MEDICÆ præcedentibus calidiores, stomachicæ, carminativæ, incidentes, in mucositate primarum viarum, in catarrhosis, & paralyticis affectionibus. Pulveris dosis scrup. semis ad scrupulum unum, vini medicati unc. semis.

CASCARILLA *Offic. Botanicorum* CROTON. Classis Naturalis Incompletar. *Germ.* Schackarille. *Anglis* Cascarilla.

CROTON *foliis lanceolatis acutis integerrimis petiolatis, subtus tomentosus, caule arboreo.* Ricinoides æleagni folio, seu Hathera CATESBEO, qui etiam eius iconem cum descriptione dedit, dicitur. Plantam omnibus Bahamæ insulis, maxime illa Eleutheria, aliis Eleutheria dicta crescentem, multi cum Clu-

Clutia Eluteria confundunt. Convolutus hoc nomine in officinis cortex externa facie albidus, inodorus, insipidusque, interna fuscoferrugineus, grati odoris, saporis amariusculi, aromatici. Eius rasura primo herbae nicotianae commixta, fumo per fistulam tabacariam attracta, multo sese recommendabat sapore, dein etiam cortici peruviano substituta eius vis fuit, in plurimis casibus laudata.

USUS MEDICUS Cascarillae in dysenteria epidemica probatus *Acad. des Sciences* 1719. Calefaciens, roborans, stomachica vis in morbis frigidis, ventriculi, intestinorum, pectoris, uteri, hodie in Germania nota est. Iungitur cortici peruviano in intermittentium curationem. Datur a granis quindecim ad triginta in pulvere, unciae semis dosi infusione aquosa, aut vinosa.

PRÆPARATA. *Extractum* simplici non comparandum. *Essentia* spiritu vini tartarifato facta laudabilis.

CORIANDRUM *Offic. Botanicorum*. Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Coriander. *Gallis* Coriandre. *Anglis* Coriander.

CORIANDRUM *fructibus globosis*, solum semen officinis concedit. Recens graveolens, ingratum, cum floribus sambuci conciliat tamen vino fragrantiam moschatam. De eius virulentia experimenta defunt, quidquid commentatores in MESUEN Monachi opponant.

VIRES MEDICÆ stomachicæ, carminativæ.

CU-

CUMINUM *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Kümmel. *Gallis* Cumin. *Anglis* Cummin.

Sola officinalia semina, sunt inter IV calida maiora recensita: odorem habent gravem, vehementem, saporem aromaticum, subamarum, acrem, ingratum tamen; ob digestionis vitia & flatum, edulia hinc inde facta sunt. Omni forma dari possunt.

VIRES MEDICÆ carminativæ præstantes, in causa frigida certæ; tum in glutinosis primarum viarum morbis, in colica flatulenta, tympanitide auxilio est; conducit etiam anhelatoribus, orthopnoicis; externus frequentissimus forma fumi, cataplasmatum, fomenti, pulveris sicci, discutiens in tumoribus aquosis scroti, aliarumque partium, usus.

PRÆPARATA. *Oleum* stillatitium, carminans. Dosis aliorum stillatitiorum.

COMPOSITA. *Ceratum* de cumino, adultum parum efficax.

CYPERUS LONGUS } Off. Botanicorum.
ROTUNDUS }

Classis Naturalis Graminum. *Germ.* Cyperwurtz. *Gallis* Souchet. *Anglis* Cyperus.

CYPERUS longus culmo triquetro, folioso, panicula foliosa, supradecomposita, pedunculis nudis, spiculis alternis gaudet, dum rotundus culmo triquetro, subnudo, umbella decomposita, spiculis alternis, linearibus instruitur; utriusque plantæ fragrans aromatica radix in usu est, quæ datur in substantia, in taleolas

las dissecta, in pulvere ad drach. semis, infuso ad unc. semis, integram.

USUS MEDICUS hodie vix multus. Plurimi ad ulcera interna uteri, vesicæ, oris, ex HIPPOCRATE, HOFFMANNO, SIM. PAULI, laudant. Prodest etiam, paralyticis, & stinulo aromatico egentibus.

DICTAMNUS ALBUS *Offic. Botanicorum.*

FRAXINELLA. Classis Pauci-stam: *Germ.* Weisser Dictam. *Gallis* Fraxinelle. *Anglis* White-Dittany.

Ex hac in officinis solius radicis cortex, licet vires capsulæ feminales longe maiores, quam radix promittant: hæ fragrantissimæ balsamo nativo terebinthinaceo turgidæ, etiam manus odore non ingrato afficiunt, quod & de caule notum; siquidem æstivis diebus candela plantæ supposita, flammam capit, quæ totam plantam lambat; odor graveolens a vermiculis per microscopium in floribus observatis GEIER: quo experimento! ablatis floribus odor in cortice caulis idem, etiam antequam flos erumpat. Radix recens odorem virosam habet, saporem amarissimum.

VIRES MEDICÆ cardiacæ, antipestilentiales, antihystericæ, anthelminticæ, a multis enixe commendantur.

DICTAMNUS CRETICUS *Offic. Bota-*

nicorum ORIGANUM. Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Cretischer Dictam. *Gallis* Dictame de Crete. *Anglis* Dittany of Candy.

ORIGANUM *foliis tomentosis, spicis nutantibus,* definitur botanicis. In usum officinalem sola vocantur folia, iam antiquitati celebria.

Cranz M. M. T. I.

K

VI.

VIRES MEDICÆ stimulantēs, fragrantēs, balsamicæ, mucosæ, lethargicis, etiā ulceratis utiles; In partu difficili non satis rationales, in sola debilitate parturientis, dato positu infantis naturali, proficua. Forma pulveris a scrup. drach. semis ad scrupulos duos, in vino medicato manip. I.

ENULA *Off. Botanicorum* INULA. Classis Naturalis Compositarum Radiatarum. *Germ.* Alantwurtz. *Gallis* Launée. *Anglis* Elecampane.

INULÆ *foliis ovatis, subtus tomentosis, calycum squamis ovatis, radix, acris, aromatica, alexiteria, sudorifera, pellens, eximia vi, incidendi glutinosa, & stimulandi solida, in asthma, fluore albo, morbis ventriculi, cutis, utili gaudet; dicitur etiā valere ad tremorem a mercurialibus relictum, & a calculo præservare infusum aquosum per XIII. dies potum, Commerc. litt. Norimberg. & prunis injectum pulverem pulices & muscas abigere. In decocto unc. semis, in pulvere scrupulus, drachma una.*

PRÆPARATA. *Extractum* egregium. *Syrupus* itidem bonus.

GALANGA MAIOR } *Offic.* Classis Natur.
MINOR }
ignoratur. *Germ.* Galgan. *Gallis* Galanga. *Anglis* Galangal.

Radices tuberosæ, nodosæ sunt: est vero galangæ maioris radix ignavior, & colore dilutior, minoris fortior, coloratior, odoratior, iam monente MATHIOLO. Iavanensibus in ciborum condimentis instar zingiberis, quo valentior, adhibita, recens etiā acetariis advocata.

VIRES

VIRES MEDICÆ admodum fervidæ, acres, in cruditate ventriculi, morbis pituitosis utiles. An vero sint in singultu, vertigine, specificæ, ut L. prodit? multum dubitari debet; in colica lochiali, in qua idem author laudat, periculosæ sunt. Calidi aromatis recentis dosis, in substantia scrupuli semis, gran. quindecim, in infuso aquoso vel vinoso drach. trium, uncia semis.

COMPOSITA. *Species diagalangæ ad morbos ab inertia mucosa ortos valent.*

GENTIANA *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Pauci-stam. *Germ.* Enzian. *Gallis* Gentiane. *Anglis* Gentian.

GENTIANÆ *corollis rotatis, verticillatis,* amarissima radix, bili succedanea, in febribus intermittentibus, horum languore, bilis defectu, inertia, egregiæ efficaciz. Unicum, & præstantissimum est podagræ remedium, HALLERUS, calculi, LINNÆUS. Est etiam stomachicum, & anthelminticum. Externe decoctum cum melle ulcera, & fistulas depurat, radix cava fistulas ampliat. Forma pulveris, decocti, rarior: in hoc scrupulus unus, in illo drachmæ tres. Extracti in catapotia redacti frequentior, gran. duodecim, dosim dein augendo.

HYPERICON *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Multi-stam. *Germ.* S. Iohannes-Kraut. *Gallis* Mill-Pertuis. *Anglis* St. Iohn's-wort.

HYPERICON *foliis punctatis, obtusis:* vim vulnerariam, & anthelminticam specificam habet, LINNÆUS. In dispositione phthifica utiles flores HOFFMANN. *de præstantia Remed. Domesticorum.*

K 2

HYS.

HYSSOPUS *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Isop. *Gallis* Hislope. *Anglis* Hyssop.

HYSSOPUS *spicis secundis Botan.* herbam nobis largitur, saporis acris, amari, aromatici, stimulantis, odoris simili.

VIRES aromaticæ stimulantæ, incidentes, in pituitosis pulmonum morbis multum probatæ sunt: in tussi, catarrhis, asthmae utiles: ad libram unam aquæ, unc. semis, unam damus. Externe ad partes contusas sagillatas recentis hyssopi coma, etiam planta cum vino, aceto, contusa valet, tumoribus aquosis faucium coluta medetur.

PRÆPARATA. *Conserva* ex summitatibus floridis egregia. *Syrupus* compositus, est laudandus tamen. *Aqua* stillatiã virtutis plantæ.

IMPERATORIA *Off. Botanicorum.* SELINUM. Classis Natur. Umbelliferarum. *Germ.* Meister - Wurtz. *Gallis* Imperatoire. *Anglis* Mastor - Wort.

SELINUM *foliis tripartito-divisis, & sub-divisis.* Radix sola officinalis, licet non ignobiles in reliquis plantæ partibus vires sint; discissa folliculos balsamo odorato igneo plenos exhibet; exsiccationem fert, sed brevi cariota fit. Recens ob acrimoniam etiam purgat.

VIRES calidissimæ, diuretici, sudoriferæ, etiam alexipharmacæ, in morbis frigidis ex mucosa humorum diathesi, ut leucophlegmatia, suppressis menstruis, hydrope incipiente, multum incidentes, etiam in paralyti stimulantæ. Sumitur in taleolas dissecta in morbis

bis

bis ventriculi, in pulvere ad scrupulum unum: ad unciam semis in infuso vinoso, aut aquoso. Externe ad tumores colli strumosos, contusa folia, cum sale & aceto trita, laudantur. Radix in paralyfi linguæ ore volvitur, est enim apophlegmatifans.

IUNIPERUS *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis Incomplet. *Germ.* Wachholderstaude. *Gallis* Genevre. *Anglis* The Juniper-tree.

IUNIPERUS *foliis sessilibus, patentibus;* inter tristes arbores recentita PLINIO, dat diversas officinis partes; baccas, quæ balsamorum nativorum terebinthinaceum quasi saporem habent; lignum, quod sapore balsamico debili, præditum, accensum odoratum est; sandaracam, seu gummi Juniperi, quæ lacryma resinosa, odoris balsamici, non ingrati, deprehenditur.

VIRES diureticæ, discutientes flatus, attenuantes mucosa, in morbis ventriculi, pectoris, absque magno calore eximæ; ad hydropem per vias urinarias curandum arcanum medicamentum habuit HELMONTIUS, ex juniperi baccis, aqua stillatitia juniperi, addito roob juniperi, confectum, cochleatim exhibitum. Septentrionales populi universalis remedii loco utuntur infuso, etiam in nephritide pituitosa, sabulosa, utili, non semper tamen in calculo, licet ab hoc præservet; nam etiam urinam cruentavit, & huius frequentior, & maior usus lethalem diabete[m] induxit. *Acad. N. C. Vol. X.*

BACCÆ vel per se manducantur: cum aliis in pulverem rediguntur: dosis drach. semis: uncia semis, integræ pondere contusæ, infunduntur lib. I. aquæ. *Lignum* accensum gravem, halitibus infectum æra, lu-

strat: infusum uncizæ pondere in aqua calente in scabie, lue venerea, ligno quaiaci, fassafra, exoticis, non cedit: decoctum non infimæ ad expugnandum scorbutum utilitatis HOFFMANN *de Balsamis.*

PRÆPARATA, *Aqua stillatitia actiuosa. Spiritus* ex baccis validus. *Oleum* destillatum duplex, ex baccis, & ligno; utrumque forte, externe magis, quam interne exhibitum: licet forma elæosacchari, guttarum duarum, trium numero, dari possit in liquido. *Roob*, quod etiam Germanorum theriaca dicitur, ob usum diaphoreticum, oleo destillato præfertur in renum morbis HOFFMANNO, a drach. duabus ad unc. semis, vel per se exhibetur, vel in theato Iuniperi. *Sal* diureticus in vino iuniperino ad drach. duas, tres solvi potest pro hydropico.

LAVENDULA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Lawendel. *Gallis* Lavande, *Anglis* Lavender.

LAVENDULA *foliis lanceolatis integris, spicis nudis.* Botanicis definitur planta: etiam ab aliis in latifoliam, & angustifoliam distincta, non adeo utiliter, cum promiscue utranque officinæ usurpent. Habemus herbam & eius flores. Penetrabile aroma etiam tineas arcet vestibis conceptum.

VIRES in morbis pituitosis, & languore frigido, cephalicæ, nervinæ, uterinæ eximix: in debilitate senili, languore visus, imminutione auditus, lethargo, artuum tremoribus, paralyfi, præstantes: in aphonia, balbutie, multum laudat RULANDUS infusum. Dosis manip. semis, integer, additis etiam floribus ad pugillos

gillos aliquot. Externe in sacculos nervinos paralytico-
rum, discutientes recipitur.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia cum, & sine vi-
no* egregia. *Spiritus* lavendulæ laudabilis. *Oleum* stil-
latitium lavendulæ efficacissimum, in convulsionibus
a vulnere, aut punctura abortis, specificum tam exter-
ne quam interne habetur, BARBETTE.

Oleum stillatitium *Spicæ* etiam habetur ex congeneri
planta, genuinum & sincerum in nostris officinis ad-
modum rarum, cum semper adulteratum sit etiam aliis
conflatum, ut demonstravit GEOFFROY junior *Acad.
des Sciences* 1715: adulterari vero dicit spiritu vini &
Terebinthinæ oleo; & oleum spicæ Terebinthinæ esse
oleum petroleo tinctum contendit ALLEYNE a *New.
English. Dispens.* *Balsamus* lavendulæ inunctionibus
etiam utilis. *Conserva* ex floribus drachmæ unius, vel
duarum mole, vacuo ventriculo assumenda, cum aqua
stillatitia lavendulæ vitii senilibus pulchre opitulatur.

LAURUS *Offic. Botanicorum.* Classis Naturalis
Pauci-stam. *Germ.* Lorberbaum. *Gallis* Lau-
rier. *Anglis* The Bay Tree.

LAURUS *foliis lanceolatis, perennantibus, corol-
lis quadrifidis,* definita, folia & baccas officinis, culi-
nis folia maxime offert. Celebratissima omni antiqui-
tati planta, honoris, & lætitiæ signo fuit, nobis ob
aroma potissimum laudata.

VIRES. Baccarum foliis magis excalefacientes,
& pertinaces, ad roborandas a mucro languentes partes,
utiles, ut inappetentia, mala digestionem, colica, flatu-
bus, morbis pallidis virginum, etiam incipiente hydro-
pe; in colica lochiali raro tutæ; & ad difflanda vene-

na in initio, ubi hæc adhuc vaga nulli parti infedere, proficua. Tumorem manuum, & pedum subitaneum ab assumptis baccis lauri in chlorotica habet MATERNI de Cilano *Acad. N. C. Vol. X.* an geometrico iudicio, ab his esse, evictum? Baccarum, & foliorum forma eadem fere, eaque varia. Commodius tamen forma pulveris folia, quam baccæ dantur, quod hæc pinguior. Dosis ad scrup. semis; in vinis medicatis baccarum contusarum unc. semis, etiam una pro hydropicis.

PRÆPARATA. *Oleum* coctum, tumoribus frigidis inungitur, etiam carminativo scopo clysmatibus additur, ad unciam unam. *Oleum* stillatitium unguentis discutientibus roborantibus, nervinis admiscetur.

COMPOSITA, *Electuarium* de baccis lauri, quo carere possemus. *Emplastrum* de baccis lauri, quod in doloribus colicis, flatulentis, in diarrhœa, quandoque cum levamine abdomini applicatur.

LIMONIORUM recentes cortices, oleum p. 47.

MAIORANA *Offic. Botanicor.* ORIGANUM.
Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Meiran.
Gallis Mariolaine. *Anglis* Sweet Marjoram.

ORIGANUM *foliis ovatis, obtusis, spicis confertis, compactis, pubescentibus,* definitur. Sitne maiorana sampluchus DIOSCORIDIS? nondum finita lis est. Habent officinæ herbam, & præparata.

VIRES in inerti fibra, glutinosis humoribus, & spirituum languore summæ, stimulant, incidentes, moventes, cephalicæ, & nervinæ, pertinaciter fragrantes sunt; hinc in vertigine, aurium tinnitu, lethargo, paralyfi, artuum tremore, apoplexia, dum malâ hæc

hæc senile corpus, aut etiam mediæ ætatis leucophlegmaticum habent, eminent. In morbis catarrholis frigidis, morbis pectoris glutinosi, cum spiritu languore, inertia, duplici ex capite herba valet; tum quod potenter glutinosum dividit, incidit, tum quod vim nervis infundit, spiritus excitat. Dosis in pulvere gran. triginta; in libra una aquæ, vini, infunduntur herbæ drach. tres, quatuor. Externe additur facculis cephalicis, cordialibus, adhibetur balneis antiparalyticis. Pulvis, aqua stillatitia, aut etiam infusum, naribus attracta, errhina sunt.

PRÆPARATA. *Conserva, aqua stillatitia, oleum destillatum, iisdem in casibus actiosa medicamenta sunt. Oleum interne elæosacchari forma datur, externe in unguentis antiparalyticis adhibetur: peculiare hoc habet, quod rectificatum in corpus salinum concresecat, Oleum coctum inutile. Balsamus maioranæ externo usui dicatus est,*

MARUM VERUM *Off. Botanicor. TEUCRIUM. Classis Natur. Ringentium. Germ. Edel-maioran. Gallis Marum. Anglis Syrian Mastich. Thyme.*

TEUCRIUM definitur *foliis lanceolatis, integerrimis, floribus solitariis, laxè spicatis, quod vulgo marum CORTUSI B. Rarum satis, feles hac planta allici, hanc salutare, mordere, quandoque manducare, unde temulentæ furentes sint. Ex officinis herba, odoris fragrantissimi, acutissimi.*

VIRES maioranæ, vehementiores tamen, in iisdem casibus laudatæ, adhuc in hydrope, asthmate specificæ LINNÆO habentur. Pulverem ut insigne errhinum

extollit QUINCY, & ex foliis sal volatile oleosum cephalicum præstantissimum paravit.

MASTICHINA. Marum Mastich. *Offic. Botanicorum* THYMUS. Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Mastichkraut. *Anglis.* Mastich.

THYMUS *verticillis lanuginosis, dentibus calycinis setaceis, pilosis*, cognoscitur; non omnibus tamen officinis habetur, quod marum verum huic vulgari præferant.

VIRES aromaticæ fragrantæ, nervinæ egregiæ, sed maiorana, & maro vero mitiores, non ideo tamen spernendæ, specificæ non notæ.

MENTHA *Offic. Botanicorum.* Classis Natur. Ringentium. *Germ.* Müntzbalsam. *Gallis* Mente. *Anglis* Mint.

Plures MENTHAE species hinc inde officinis insunt; omnes facile superat mentha *crispa*, exiguo epitheto ab aliis satis distincta. De mentharum temperamento ex DIOSCORIDE, qui calefaciens, ex PLINIO, qui venerem exstinguens, pronunciarunt, inutiliter aliqui disputant; ex fabula PLINIUS dixit.

VIRES calefacientes, stomachicæ, carminativæ, uterinæ in causis frigidis certæ, vomitum, singultum, mirum in modum compescunt, tussi etiam convulsivæ, obveniunt: etiam vulneraria, balsamica mentha est. In pulvere ad drach. semis datur, in infuso ad unciam semis, integram. Externe discutiente, & roboran-

borante scopo in aquosis defluxionibus, antiseptico in contusionibus, chirurgis multum utile quassum recentis plantæ folium,

PRÆPARATA. *Conserua* egregiæ virtutis, *Aquæ stillatitiæ cum vino, sine vino*, etiam per fermentationem paratæ, non ignobiles. *Essentia* menthæ efficax. *Syrupus* utilis; *Oleum* essentielle calidum, multum fragrans, stomacho utile. Totius menthæ medicina in vomitu, singultu, cholera, adiecto laudano commoda, & felix, si inflammatio absit. Est adhuc *balsamus* menthæ.

NUX MOSCHATA, MYRISTICA. *Off.*

Botanicorum. Classis Naturalis ignota. *Germ.* Moschatt-Nus. *Gallis* Muscade. *Anglis* Nutmegs.

NUX MOSCHATA tam culinæ, quam officinæ notissima, ut & medius huius nucis cortex, Macis. Ut ad nos transportentur, præparantur diversimode. Quæ nuce rotundæ sunt, ponderosæ, optimæ; deterrimæ oblongæ, quadratæ, saporis ingrati, odoris vix ullius.

VIRES in recentibus narcoticæ, stupefacientes, plurimis observatæ, certæ; caro homines corripit, & jacere mutos, etiam improvido usu stuporem, & leuem apoplexiam induci BONTIUS, temulentas ab harum usu concidere aves THEVENOTUS, gravidam, recentium esu capite tentatam, & ebriam, LOBELIUS, habent. Puella plusculum macis ad movendos menses assumens, delirio per aliquot horas tentata est, apud FR. HOFFMANNUM. Cæterum in laxis vires stomachicæ, anticolicæ, excalescentes, etiam emmenagoga.

nagogæ, ex oleo copioso pertinaces, in paralyfi stimulant. Dosis & nucis moschatæ, & macis eadem fere a granis quinque ad decem, forma pulveris; in infusi vinosi libra una ad drachmas duas recipi, & ultra potest.

PRÆPARATA. Nux recens in Indiis *condita* per se exhibenda, scrup. drach. semis pondere, etiam aliis formis immiscenda maiori. *Oleum destillatum* nucis moschatæ, odoratum, pretiosum, carminans stomachicum, sed multum calidum, externe etiam balsamis, unguentis nervinis adhibitum. *Oleum* nucistæ *pressum* per se vix multum odorem, spiritu tamen rectore olei essentialis aliquatenus inficitur instar butyri consistens, non facile rancescens, balsamorum basis, morbis externis frigidis articulorum persanandis, litu utile, etiam interne in vomitionibus, diarrhœis, aliis additum, vel forma elæosacchari usurpatum. *Essentia* macis egregia. *Oleum destillatum* macis eiusdem ac nucis usus.

PIMPINELLA ALBA, Offic. Botanicorum.
Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Bibernel. *Gallis* Pimprenelle blanche. *Anglis* White Saxifrage.

PIMPINELLA *foliis subrotundis*; calida, acris, in Germania a STAHLII affeclis multum laudata in morbis pituitosis, ventriculi, pulmonis, febribus intermittentibus. Dosis pulv. a granis sex, ad octo. Etiam masticata sialagoga est. *Essentiam* stimulantem ad mercurium e corpore eliminandum laudat SCHULZ. *Dispensat. Brandenburgico.*

PULE-

PULEGIUM *Offic. Botanicorum*, nonnul-
lorum *Mentha*. *Classis Naturalis Ringentium*.
Germ. Herzpoley. *Gallis* Pouliot. *Anglis*
Penny - royal.

PULEGIUM *foliis subrotundis; verticillis nu-
dis*, HALL. ut olim, ita etiam hodie, inter condi-
menta relatum in culinis, herbam suam largitur of-
ficinis.

VIREs acriter stimulantés languidas fibras, po-
tenter incidentes mucosos humores, omnes tribuunt;
etiam ab his causis emmenagogas, pectorales laudant,
in asthma, tussi, utiles, dum infusum cum melle
potatur. Dosis unc. semis infundenda libr. uni aquæ
calidæ, addendo mellis, vel oxymellis squillitici unc.
℥. In hunc usum etiam pulegium cum hyssopo certat.

PRÆPARATA. *Aquâ stillatitia*, egregia. *Extra-
ctum* non adeo laudabile, licet non inefficax. *Oleum*
stillatitium validum.

RUTA *Off. Botanicorum*. *Classis Pauci-flam:*
Germ. Weinraute. *Gallis* Rue. *Anglis* Gar-
den - Rue.

RUTA *foliis decompositis*; est proprie hortensis
latifolia; dum ruta foliis incisis, lobulis linearibus,
acutis, est sylvestris.

Veteribus modo ruta, modo pegantum, modo har-
mala dicta est, magnæ, & adversus fascinum, & ve-
na laudis. Sic mustum rutatum comitis peractis a
CORNELIO CETHEGO datum populo PLINIUS;
HERACLEOTAS esu rutæ a CLEARCHO tyrannò
sibi

sibi cavisse THEOPOMPUS CHIUS; nec ignoratur Regis Ponti antidotum. Odorem penetrabilissimum, ingratum, graveolentem, planta habet, saporem ingratum, cum amaritie, subacidum: sanguinem dilutiorem fluidiorem facit, SCHWENCKE, & contusa externe applicata rubefacit.

VIREŚ, vago in sanguine subtili miasmate, nec adhuc parti infixo, antipeffilientiales proficuz, in passione hysterica, epilepsia, multæ. Scopo sudorifero emmenagogo, felices. Familiare est infusum vinosum aut aquosum. Dosis manip. semis ad libram unam liquidi. Externe contusa cum sale recens planta, addito vino, aceto, ad contusas, & emortuas partes, tum quod putredinem cohibeat, solida exstimulet, extravasatum sanguinem fluidiorem reddat, non satis laudandum cataplasma constituit. Est etiam rubefaciens sanis partibus applicata, hinc vel sola, vel fermento panis mista, contusa, in convulsionibus, locis subpoflitateis applicatur. Ruta in vino rhenano infusa addito marino sale utiliter fovet pedes illorum, qui a podagra non revertente alia mala metuunt VAN SWIETEN perhibet.

PRÆPARATA. *Conſerva*, laudabile medicamentum drach. semis, unius pondere exhiberi potest. *Aqua stillatitia*, *Essentia rutæ*, pulcherrimarum virium. *Acetum rutaceum* magnam diaphoreticum. *Oleum stillatitium* efficacissimum, *infusum* vix non inutile.

SABINA *Off. Botanicorum* IUNIPERUS.

Classis Naturalis Incompletar. *Germ.* Sevenbaum. *Gallis* Sabine. *Anglis* Savine.

IUNIPERUS *foliis inferne adnatis, oppositionibus concatenatis*; hæc planta botanicis vocatur. Cæterum

terum etiam folio cupressi, & odore gravi, facile cognoscitur, perpetuo virens, fruticosa planta. Magnarum virium sabina, quid singulare habet, & inter aromatica vix ulla alia est, quæ tantam olei essentialis quantitatem largiatur. Ex libra una olei stillatitii unc. tres HOFFMANN. L. B. VAN SWIETEN, uncias duas cum semisse CARTHEUSERUS. Sanguinem etiam fluidiorem, & magis rubicundum reddit, SCHWENCKE.

VIRES MEDICÆ, ex ingenti olei essentialis copia, moventes, uterinæ, emmenagogæ specificæ, omnibus notæ, sed in causis frigidis tantum utiles; Sabina scelestæ conceptus tentant mulieres, vix unquam tuto, plerumque oborto sanguinis profluvio, lethali usu; non minus improbo, partum difficilem, tentas secundinas hac aggreditur, consilio medicus. Periculosa medicina est. In paralyfi, ubi languidæ extimulandæ partes, motus per collapsa, & obstructa vasa minima adaugendus, impactum solvendum, plurimum utilis: Dosis in diversis casibus varia: In infuso, vel etiam decocto pugilli unius, alteriusve pondere ad libram unam liquidi, etiam manip. semis. Externe in suffimigia, balnea, adhibetur.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia* efficax. *Oleum stillatitium* interno, & externo usu validum in paralyticis. *Extractum* magnarum adhuc virium, licet multas in operatione perdat.

SALVIA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Salbey. *Gallis* Sauge. *Anglis* Sage.

SALVIA *foliis oblongis, retorridis, calycibus acutis tubo minoribus.* Sacra veteribus habita, multis,
ex

ex fabula forte vituperata est. Sanguini pulcherrimum colorem rutilantem conciliat, SCHWENCKE; decoctum cum vitriolo martis atramentum facit; adhæc camphoram largitur.

VIRES aromaticas nervinas ex penetrabili aromate magnas habet, inde diaphoretica, discutiens, exacuandis sensibus languidis, & confortandæ memoriæ dicata, & quia simul roborantes, tonicas possidet, ideo tremori senili, paralyfi, fluori albo, & in casu frequentis ex laxitate abortus, plurimum utilis, nec in hydrope spernenda. Testatur *Illustr.* L. B. VAN SWIETEN, quod ad sudores nocturnos, post morbos ex solidorum laxitate ortos, salvia spiritu vini infusa, vel alio modo administrata, nihil invenerit efficacius. Dosis, uncia una libræ uni liquidi infunditur. Coctione maior vis roborans, minor aromatica habetur, influxu seroso mammarum etiam post ablactationem permanente & emaciante, salviæ forte infusum omni trihorio ad uncias duas datum, ultimum remedium invenit *Illustr.* VAN SWIETEN. Externe ad roborandas partes laxas, salvia, cum baccis lauri, iuniperi, multum utuntur. Vetula apud FORESTUM curavit cancerum salvia masticata apposita.

PRÆPARATA. *Aqua* stillatitia, si cohobata, camphoram Asiaticam redolet, efficax. *Spiritus* egregiarum virium. *Oleum* essentielle parca manu stillatitium, aquæ innatans, virtutis plantæ ditissimum. *Conserve* ex floribus, senibus utilis.

SERPILLUM *Offic. Botanicor.* THYMUS.

Classis Natur. Ringentium. *Germ.* Wilder Thymian. *Gallis* Serpolet. *Anglis* Mother of Time.

THYMUS *verticillis in summis ramis congestis, foliis ovalibus, basi ciliatis, flore minore.* HALL.
Tuum

Tum officinis, tum culinis, sua folia largitur, penetrabilissimum aroma habet, cum congeneribus, viribus corporis viventis indomitum, etiam sanguinem, & carnes inficiens, & suaviores reddens. Mel etiam has plantas sapit ex his confectum.

VIRES calidæ, stimulantés, attenuantes, a frequenti sola stypticitate distinctæ, ut serpilli tonicæ magis, thymi magis odoratæ. Infunditur in libra una liquidi ad unciam semis. Externe etiam in fomentis, balneis nervinis adhibetur.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia* balbutientibus pueris proficua. *Spiritus* multum stimulans, in linguæ paralyfi utilis; *oleum stillatitium*.

THYMUS *Offic. Botanicorum*. Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Thymian. *Gallis* Thym. *Anglis* Thyme.

THYMUS *erectus, foliis ovatis, reflexis, floribus verticillato-speciatis* L. tum officinis, tum culinis, suas largitur divitias, fragrantés, aromaticas. Ex hoc certa encheiresi camphora elici potest.

USUS calidæ plantæ, ubi incidendum mucosum, ut in pectoris morbis, egregius, tum nervinus, emmenagogus, similis serpillo.

PRÆPARATA: *Oleum* essentiale thymi, quod tantæ est acrimonix, ut non solum omnia olea essentialia Europæa superet, sed etiam Americana æquet.

ZINGIBER *Offic. BOERH.* Classis Naturalis
Palmarum. *Germ.* Imber. *Gallis* Gingem-
bre. *Anglis* Zinger.

ZINGIBER *Scapo nudo; spica ovata.* Iam vete-
ribus cognita, quæ officinales sunt radices, etiam illis,
ut nobis, condiebantur, hac diversitate, ut olim mu-
ria, hodie saccharo ferventur; saporis sunt acerrimi,
fervidi piperini, aromatici, discissæ odoris fragrantissi-
mi. Habemus radicem zingiberis communis, intus
nigricantem, aliam zingiberis albi, albam longe fer-
vidiorem, etiam culinarem.

VIRÈS fervidæ, admodum acres. Conditarum ra-
dicum clementiores, siccarum pertinaciores: in exo-
lutione fibrarum ventriculi, intestinorum, in languo-
re pituitoso & harum, & aliarum partium, in mor-
bis pallidis virginum, fluore albo, lethargo, hydrope,
non spernendæ. Siccata radix rarius in pulvere da-
tur ob nimiam acrimoniam, cum aliis dosis est gran-
decem, duodecim; vinis medicatis ad unc. semis adji-
citur. Condita ad drach. semis, integram exhibetur.

STIMU-

STIMULANTIA.

GUMMI-RESINÆ.

Succus vegetabilis concretus, igne vix ardens, aqua solubilis GUMMI: Succus vero vegetabilis concretus, igne continuo flagrans, spiritu vini solubilis RESINA: & quod ex utroque conflatur corpus, siquidem & in utroque menstruo solvatur GUMMI-RESINA vulgo definitur. Quantumcunque vero hæ notiones iam dudum apud multos receptæ sint, ne ideo aut evidentiores, aut veriores ipsa ætas effecit; dum et igne accenditur, & spiritu vini Gummi solvitur: & Resina etiam in aqua soluta visitur.

Primum est in experimento admoti ad flammam Gummi arabici, quod etiam si inflammatum pelluciditatem amittat, cum Resina maiorem non acquirat, & inflammata opaca magis fiat, discrimen in pelluciditate quæsitum valde imbecillum est, sed nonne etiam verum in Ammoniaco Gummi in flammam ardet?

Posteriora sunt in tentamine extractionis partium Aloes, aut Gummi resinosi alterius corporis argumenta; dum enim fumerentur pulveratæ Aloes hepaticæ HERM. unciaæ duæ, una aquæ altera spiritui vini rectificato immitteretur, deprehensum est unciam Aloes aquæ infusam, digestam, totam pœne solutam fuisse exceptis fœcibus & granis resinæ circiter quadraginta *Pharmacien Moderne experiment 1 de Aloe & 2 Calculo*; unciam vero alteram alcohole maceratam in integrum exceptis fœcibus solutam *experiment. 2. EIUS-*

L 2

DEM,

DEM, ut perspicuum inconcussumque fit, id quod resinofum non est in Aloe et in aqua sola solubile, licet maxima pars sit huius corporis æque bene in alcohole solvi totum, ac quidem id, quod vere resinofum est, & in alcohole solum, non in aqua solubile sit, licet minima pars sit eiusdem.

Et hæc quidem probatio non in sola Aloe consistit, sed etiam per omnia Gummi resinosa corpora extenditur, & iam a longo tempore perspexere Germani, tum Chemicæ, tum Pharmacopæi, menstruum primo loco adhibitum, Alcohol aut aqua fuerit, posteriori advocato semper ditius esse, & ipsa gummea extracta solutioni in spiritu vini obedire, infusa vehiculo aquoso facta plurima, licet pellucida, magnam resinæ vim solutam sustinere, & extracta aquosa eandem possidere; ut omnino laxè nimis omne id gummi dicatur, quod ex succo concreto in aqua solvitur, aut resina quod in spiritu vini.

Et nunc certum est solius ætheris interventu, etiam ex plantis inodoris, Parietaria, Mercuriali, Viola, Carduo benedicto, & aliis, resinam extrahi, quæ spiritu vini non obtineatur BAUME *Elemens de Pharmacie*: itidem eiusdem ætheris adminiculo ex impura Ialappæ resina minorem eius quantitatem extrahi, dum spiritus vini auxilio maior semper obtinetur, dum tamen purissimas resinas æther plus, quam spiritus vini solvit, IDEM; adde, neque id resinofum esse, quod vel Crocus & Cochinella in spiritum vini dimittit, dum ex his tincturæ fiunt, aut quod ex oleo presso olivarum, amygdalarum in spiritu vini solvitur, dum hæc commiscentur, etenim aliquid semper solvi in experimentis suis invenit industrius Vir MEYERS *im Chemischen Versuch des ungelöschten Kalchs. Hannover 1764.*

Nec

Nec sane huc usque demonstratum est, aut unam eandemque esse Gummatibus, aut resinis naturam, quin in diversis subiectis ratione diversæ proportionis principiorum contrarium luculenter pateat: simplicissimum Gummi, & hoc nomine proprie insigniendum ex plantis minime aromaticis rupto cortice stillans Gummi Ceraforum, Gummi Arabicum, ipsum gustu insulsum est, in aqua solutum, hanc viscidiorum, & spissiorum facit, destillatione acidum, & exiguam olei quantitatem largitur: quod vero ex plantis aromaticis, vel inciso de industria vel casu rupto cortice stillat iam resinæ commixtum, & nuptum Gummi ammoniacum, id sapidum, & aromaticum, in aqua lactescit emulsum, in analysi maiorem olei, & acidi quantitatem suppeditat. Resina contra vix non tota oleosa & acida, verus est balsamus inspissatus, ut igitur differentia, quæ inter hæc corpora intercedit, pateat: in gummi enim mucilagine, inflammabilis oleosa substantia acido subtili remixta, adeo mucilagine plantarum saponacea temperata subactaque esse videtur, ut oleum haud amplius, & nonnisi in ultima analysi sistatur; in gummi oleaginoso vero corpore oleum illud spiritu rectore dives saponis mucilaginosi quantitatem longe excedat, hinc etiam statim in experimento offeratur, & in puro resinoso corpore maxima quantitas olei, & quidem ætherei plerumque maxima, pariter acidi minima, mucilaginis observetur: & hæc quidem omnia etiam artificialis horum corporum confectio demonstrat.

I. Cuiuscunque vegetabilis mucilago ad ignem lente inspissata gummi exhibet *Pharm. modern. Exper. I.*

II. hoc gummi mollius Terebinthina vulgari adiecta subactum induratum, gummi oleaginosum. *IDEM. Exper. II.*

L 3

III. quin

III. quā & solutio gummi arabici inspissata denuo aliquantulum, rite cum Terebinthina mixta exsiccata gummi oleaginosa. *Exper. IV.*

IV. et adhuc amygdalinum mucilagini gummi arabici incorporatum, Gummi oleaginosi phænomena exhibet, addita enim aqua emulsionem constituit. *IDEM. Exper. V. & alii in aliis.*

Resinam vegetabilem hucusque nemo produxit per syncrisin, & per diacrisin ex Terebinthina vulgari obtinetur, & hæc eo potissimum consilio diffusius a me proposita sunt, ut intelligeretur, quibus quæquæ mensuris felicius extrahi possint, aut formis commodioribus exhiberi debeant, in quam rem multi graviter peccant, dum corporis, quod referare volunt, naturam destrunt: mucilaginis gummi arabici interventu olea pressa balsama, & alia corpora plura, Benzoinum, Myrrha, Styrax, Camphora, Moschus, sperma ceti in aqua suspensa tenentur, & soluta Experimentis *BOGLE FRENCH. Medical observations and inquiries T. I. p. 412. sequent. &c.* nec opus est spirituoso menstruo.

Gummi-oleaginosa corpora. quæ & gummi resinosa alii vocant plurima, aqua simplici sola, vel etiam menstruo leviter spirituoso, ut dum aquæ spiritum vini addis, actuata felicius longe referantur, quam aliis tædiofis artibus: lac myrrhatum omni Myrrhæ tinctura spiritiuosa efficacius est in experimento; & inconceptibile est, quare salis tartari interventu, & hæc resinosa pura tentarint plurimi; si enim absque acido resina nulla sit, & resinæ vis in tinctura quæritur, ad quid tartari sale acidum resinæ perditur, & ipsa resina invertitur? ad quid tot evaporationes, exsiccationes, non exiguam spiritus rectoris vim perdentes? ita malo consilio Tinctura Myrrhæ spiritiuosa paratur.

AM-

AMMONIACUM GUMMI *Off. Botan.* Classis ignoratur. *Germ.* Gummi Ammoniac. *Gallis* Gomme Ammoniac. *Anglis* Gum-Ammoniacum.

Quod iuxta Hammonis templum in aridis Lybiæ arenis colligeretur, *ammoniicum* dictum, iam veteribus in sincerum, thrausma, & minus probum, phyrana, distinctum fuit; utrumque adhuc nostræ officinæ habent. Probatum sordium expers, splendens, candidum thuris similitudine. Succus odoris fragrantis, galbano virosioris, saporis dulcis, dein amaricantis, mire aromatici, pertinacis, acris, carbonibus iniectus in flammam ardet. Aceto, & aqua calida solvitur totus, saliva diluitur. Incredibile est, quantum fragrantia perdat, dum depuratur in officinis.

VIRES MEDICÆ. Anhelatoribus, orthopnoicis, comitialibus, laudat DIOSCORIDES; item, quibus humor in pectore coit, si cum melle delingatur, aut cum pitæance succo sorbeat. Asthmata specificè obvenit, iuvat multum hypochondriacos, & hystericas. Forma commodissima est pilularis, dosis gran. decem omni quadrihorio: vitello ovi soluti drach. semis cum aqua stillatitia, & syrupo pro haustu. Externe summum resolvens, indurationi glandulosæ, etiam articulari tumori conveniens; in aliis etiam magnum emolliens, maturans, prout diversis iungitur: priori in casu vitello ovorum, aceto scillitico solutum, posteriori melle, aliis subactum applicatur. Unguentis, emplastris frequenter commiscetur.

ASA FOETIDA *Off. Botanicox.* FERULA. Classis Natur. Umbelliferarum. *Germ.* Teufelsdrek. *Gallis* Asa foetida. *Anglis* Devel's-dung.

FERULA *foliis alternim sinuatis, obtusis*, L. gummi-resinam Persicam, quam asam foetidam officinæ

næ vocant, ex incisa radice stillat. Est hæc lacryma candida, pinguis, cremori lactis in initio similis, ad aeris vero, ut & solis contactum coit, lentescit, fit consistens, subfusca, pinguis, variis grumis splendentibus, albis, flavis intercurrentibus variegata. Recentis fœtor vehementissimus, ut drachma una centum libras vetustioris superet, KÆMPFERUS; saporem allii habet, sed hoc ingratiorem, calidum, amarum penetrantem. Quis crederet æneum esse Persis guttur, & condimenti loco adhiberi! salivam lacteo colore inficit, licet in hac tota non solvatur. Loca suo fœtore plurima adimplet, & in pondere non minuitur, BOYLEUS. Phosphorus hic naturalis, ut opium, agit, absque eo, ut huius incommoda habeat, CHEYNE *Biblioth. Britan.* T. III. Anno 1734. etiam transpirationem auget. IDEM.

VIRES præcedentibus stimulantiores, & in compescendis spirituum animalium irregularibus motibus potentiores, in phlegmaticis, quibus solum convenit. Dosis non, sed forma præcedentium, eadem, pilularis: datur ad grana quatuor, sex, octo. In paralyfi, ubi stimulandum, artificialis etiam febris inducenda, scrupuli unius, imo drachmæ semis pondere exhibetur; ut interno, ita externo usu plurimum utilis: inde fiunt poma, noduli, antihysterica, suffimigia uterina, emplastra. Vis antihysterica eximia iam HOFFMANNO. L. B. van SWIETEN probata, ut specifica antidota vermibus laudata, *Acta Phys. Med.* Vol. IX. gr. V. bis ter de die dosi.

BDELLIUM *Off. Botan.* Classis Natur. ignoratur. *Germ.* Bdelium. *Gallis* Bdelium. *Anglis* Gum Bdelium.

Massa coloris ex fusco rubentis, utcunque pellucida, odoris vix validi, non ingrati tamen, minimo calore ductilis,

ctilis, saporis in initio vix multi, dein subtilissimi, amaricantis, acris, sub hoc nomine habetur. Probatum fordis expers, translucidum, suffitu odoratum.

VIRES MEDICÆ calefacientes, emollientes, discutientes, omni puncto ammoniaco inferiores, cuius caliditatem, amaritatem, facilem solubilitatem non habet; sæpe tamen aliis iungitur. Dosis prioris eadem, etiam maior.

GALBANUM GUMMI *Offic. Botanicorum*
 FERULA. BUBON L. Classis Naturalis
 Umbelliferarum. *Germ.* Mutter-Hartz. *Gal-*
lis Galbanum. *Anglis* Gum Galbanum.

BUBON *foliis rhomboideis, serratis, glabris, umbellis paucis*, definit LINNÆUS plantam, quæ gummi-resinam in Æthiopia largitur. Massa est, granulis tum albicantibus pellucidis, tum flavescens, etiam rufis variegata, lentescens, digitis calentibus ductilis, saporis amaricantis, subacris, proprii, odoris miri, medicati, penetrabilissimi, ammoniaco intensioris. Spiritu vini solvitur, etiam in aquosis diluitur, & pro parte solvitur; igne accenditur. Multum impurum etiam depuratur, cum deperditione aromatis. Methodus DIOSCORIDI præscripta inculcanda pharmacopæis.

VIRES calefacientes, resolventes, discutientes, omnibus notæ, ad suppressos menses restituendos, album fluorem percurandum, & obstructions tollendas, utiles. Vires odoratæ, subtiles, penetrantissimæ, ubi perturbatus spirituum motus corpus exagitat, ut in passione hysterica, tum aliis, ab eadem excitatis

morbis convulsivis, etiam epilepsia, admodum proficua. Forma, & dosis præcedentium. Externe etiam in eadem indicatione umbilico, forma emplastri, pulvere castorei insperfo, applicatur, tum potenter incidit, emollit, inaturat: etiam ad resolvendos bubones, & anthraeces adhibetur.

GUMMI LACCA *Offic.* Classis Natur. ignota

Germ. Lacca. *Gallis* Lacque.

Mirum corpus! gummi non est, licet vulgo sic vocetur; quia in aqua non solvitur, NEUMANN. At nec cera est, ut contendit NEUMANN, quod oleis non pateat, LEMERY *Acad. des Sciences* 1710. quod vitreae duritiei sit, BOERHAAVE. Sed neque resina est, LEMERY. *ibid.* at mixta inter gummi, & resinam media substantia, IDEM.

A formicis volantibus Indiae ex arboribus colligitur, GEOFFROY. *Acad. des Sciences* 1714. cum & formicarum crysalides in hac inveniantur, GEOFFROY, *Illustr.* L. B. VAN SWIETEN, in experimentis; accensa odorem gratum, dein foetidum, animalis substantiae spargat, GEOFFROY, NEUMANN. A chrysalidum exuviis rubris laccae color, GEOFFROY.

Gummi lacca duplex est. In granulis deterior, lota, infecto orba, in ramulis optima, subamara, adstringens, salivam colore purpureo tingens. Varias laccae solutiones tentavit LEMERY *Acad. des Sciences* 1710. Oleum olivarum parum, oleum terebinthinae, spiritus vini, leniter tangebantur. Aqua aluminosa ad fatietatem imprægnabatur, & acida debilia multum, fortiora fossilia parum, mutabantur, oleum tar-

tartari efficaciam satis magnam in laccam habuit, *ibidem*, ut etiam nunc Tincturæ cum alcali factæ efficacia patefcatur.

USUS MEDICUS simplicis vix ullus; tincturæ cum alumine factæ, in laxis ulceribus, scorbuticis, gingivarum laxitate, multus, & egregius: Tincturæ spirituosæ, in arthritide, rheumatismo, hydrope, scorbuto lento, gutt. quadraginta, bis, ter die dosi, BOERHAAVE laudatus.

MYRRHA *Offic. Botanicorum.* Classis desideratur. *Germ.* Myrrhe. *Gallis* Myrrhe. *Anglis* Myrrh.

Sitne myrrha nostra myrrha veterum, nondum definitum est. Raram olim fuisse, multiplicem, etiam adulteratam opocarpaso, succo venenato, strangulante, GALENUS reliquit. Nostra glebis figuræ irregularis, variæ etiam magnitudinis, asperis, subpellucidis, coloris flavi, rufi, aut etiam ferruginei, odoris grati, saporis amari, subacris, balsamici, deprehenditur, sæpe etiam admixtione aliorum vitiata. Solvitur tota fere in saliva, cui etiam suas divitias largitur, ita tamen, ut non perfecte referetur, nec in aquosis, nec in spiritu vini, nec oleagiosis, quod triplici constet principio, gummoso pro maxima parte, dein resinoso satis parco, tum oleoso; hinc flammam etiam myrrha concipit.

VIRES in glutinoso spontaneo, in inerti fibra, eximæ: unde laudavere in morbis ventriculi, intestinorum, uteri, frigidis, laxis, quibus non immerito dicata myrrha est. Vis balsamica, & antiputredinosa,
iam

iam veteribus cognita Ægyptiis, hodie pariter celebratissima est, in gangræna, putridis ulceribus proficua. Interne raro in pulvere exhiberi solet, ob insignem amaritiam, tamen datur cum saccharo cando, et omni quadrihorio grana novem exhiberi possunt. Lac seu emulsum myrrhatum aqua aut vino factum, eius tinctura efficacius, etiam interne dari potest, sed forma pilularis aptior est.

Externus pulvis usitator, ulceribus, ossibus cariosis inspergitur, etiam suffragio utilis. Cæterum & in decoctis, emplastris, unguentis, adplicatur.

PRÆPARATA. *Tinctura* myrrhæ BOERHAAVE optima, officinarum, quæ *essentia* vocatur, haud adeo sedule præparata, in casibus recensitis a guttis quindecim, viginti, triginta, interno usu utilis: externe in ulceribus sinuosis sæpe, tamen non semper, tum ob sale alkalinum, tum ob spiritum, corrugantem partes solidas, proficua; quibus rebus pro re nata prior, aut alia sine sale alcalino facta, aut vino-fa, aquosa, chirurgis in usu esse debet. *Oleum destillatum* in chronicis pectoris vitiis, tussi inveterata, asthma humido, magnæ laudis, forma elæosacchari sumptum, etiam reficiens, & recreans, miasma arcens, teste FR. HOFEMANNO. *Oleum* myrrhæ *per deliquium*, rectius liquamen myrrhæ ab alcohole ob albumen coagulandum fissuris labiorum, papillarum in mammis, excoriationibus aliis, etiam ulceribus medetur, cum balsamo peruviano, vitello ovorum, in linimentum coactum, sed semper præstat extemporaneo experimento confectum, cum adultum etiam corrumpatur.

COM-

tactum lentescit, odoris gravis, virosi, alliati compositi, saporis amari, acris, mordacis; flammam concipit; aqua, vino, aceto coctum solvitur. Gummi-resina est pertinacis stimuli, sub exigua mole copiosissimi, depuratione enervandi.

VIRES emmenagogas specificas L. habet; in morbis mucosis pulmonum, in obstructionibus viscerum abdominalium egregias, **ALII.** In spirituum ataxia, nervorum morbis, spasmo, tremore, paralyfi, palmam galbano præripere videtur, acrius, pertinacius, virosius, ex allio, asa foetida, galbano, quasi compositum medicamentum. Dosis, & forma præcedentium eadem. Externus pariter idem, ac præcedentium usus.

THUS, seu OLIBANUM *Offic. Botanico-*
rum IUNIPERUS. Classis Naturalis In-
completar. *Germ.* Weyrauch. *Gallis* En-
cens. *Anglis* White Frankincense.

IUNIPERUS *foliis undique imbricatis, ovatis, obtusis,* definitur arbor, quæ olibanum, vel thus masculinum, lacrymam gummi-resinosam, flavescens, amarum largitur. Gummi oleaginosum olibanum nostrum dici debere contendit *Le pharmacien Moderne traduit de L'Anglois.* Paris 1750.

USUS MEDICUS vulnerarius in ulceribus, siccans, roborans in catarrhosis defluxionibus; dosis scrup. unus, duo, bis ter de die. Externe suffimigiis additur, etiam aliis.

RESI-

COMPOSITA multa sunt. *Elixir proprietatis.* &c.

OPOPANAX. *Offic. Botanicor.* SELINUM
PASTINACA L. *Classis Naturalis Umbel-*
liferarum. Germ. Heilwurtz Gummi. Gallis
Opopanax. Anglis Gury Opopanax.

PASTINACA *foliis decomposito-pinnatis.* Plantam Italiæ, Siciliae, hanc gummi-resinam fundentem, ita definit L. licet non videatur immutandum nomen DIOSCORIDIS fuisse, qui panacem vocavit heracleum, & succum exacte descripsit. Lacryma pisi magnitudinis, in summa cute rufum, vel croceum colorem, interne album, aut subflavum habet, pinguis est, fragilis tamen, odoris gravis, saporis amari, salivam lacteo colore inficiens. In saliva solvitur, in aqua & solvitur; & deliquescit, & hanc turbat; flammam etiam concipit; ut partim gummeo, partim oleoso, & resinoso principio constet. Mala encheiresi depuratur.

VIRES ad incidenda viscida, stimulanda languida solida; compescendum inordinatum spirituum motum, forma pilulari cum gummi ammoniaco, vel galbano, non inefficaces. Externe ut præcedentia, emollit, discutit, resolvit, ulcera mundat, firmat, & his carnem superducit.

SAGAPENUM *Offic. Botanicorum.* *Classis de-*
sideratur. Germ. Serapin-Saft. Gallis Saga-
penum. Anglis Sagapenum.

SAGAPENUM colorem habet fuscum, multis parvis granis, albi & flavi coloris, variegatum; at-
tactum

RESINÆ.

Olea essentialia distillata liquidiori parte magis consistencia *Balsami*, concreta iam & solidiora RESINÆ dicuntur. Resinæ a gummatibus differunt:

- I. Inflammabilitate.
- II. Indissolubilitate in aqua, si pura fuerint.
- III. Faciliori in spiritu vini solubilitate.
- IV. Odore aromatico.

A balsamis fluidis differunt maiori copia acidi, ut ex his oleum essentialia seorsim sisti non possit. MACQUER.

BENZOINUM *Offic. Botanicorum*. LAURUS. *Classis Pauci-stam. Germ. Benzoe. Gallis Benjoin. Anglis Benjamin.*

LAURUS *foliis. enerviis, obverse ovatis, utrinque acutis, integris, annuis;* definitur planta, quæ hanc resinam officinis largitur.

Est hæc arida, fragilis, varii coloris, ex fusco flavescens, amygdalodes optima, odoris in suffitu suavissimi, saporis excitantis, pinguis, balsamici, balsami peruviani. Inflammabilis est, spiritu vini rectificatissimo solubilis, aquæ calidæ etiam suas vires odoratas, salinas largiens, tum in decocto inspissato, flores suos in fundo exhibens splendentes, elegantissimos, HOFFMANN *de Balsf.* ut adeo constet parte resinosa, oleosa, salina. Infusum aquæ calidæ aliquot horis Benzoinum, brevi suum salem dimittit;

GEOR.

GEOFFROY. *Acad. des Sciences* 1738. refrigerata aqua concrefcntem in acus; MACQUER.

Ordinaria vero methodo caloris, quam fit aquæ ebullientis, paulo maiori gradu sublimantur flores Benzoes acidi & cum alcalinis effervescentes, tum in aqua calida, tum in spiritu vini solubiles sunt, verumque constituunt falem essentialem, in eo diversum a fale essentiali aliarum plantarum:

I Quod fit inflammabilis.

II Quod odorem habeat simplicis.

III Quod fit admodum volatilis.

IV Quod fit in omnibus liquidis inflammabilibus solubilis, ob oleum quod illi inest, attenuatissimum acido vegetabili nuptum.

Hoc vitii hi flores habent, quod, etiam scrupulosa attentione obtenti, nivei, diurnitate temporis flavescant, & vasis clausis quidem citius quam apertis; ratio antea dicta est.

Peracta sublimatione residuum paulo maiori ignis gradu actum largitur

I Oleum tenue, clarum, odorum, in initio vix coloratum, quod tamen sensum magis consistat & coloretur.

II Spiritum acidum paucum.

USUS ipsius simplicis internus rarus. Externus tum in aliis, tum suffimigiis ad partes laxas roborandas, frequens; in pulmonum affectibus tamen, quia acres, stimulantés, sublimantur flores, suspectus, quod hi

hi maiorem tussim inducant; est tamen ubi etiam eadem hac medicina proficue inducatur, scilicet ubi pulmonis vomicæ aquæ vapore prius emollitæ rumpendæ sunt.

PRÆPARATA. *Flores* sublimatione parati, optimi, nivei, primo sapidi, grati, dein fauces ignea acrimonia urentes, multum stimulant, incidentes, in infarctu pulmonum, asthma, efficaces, gran. trium, quatuor, sex, etiam decem dosi, forma pilulari cum olibano, mastiche, aliis.

Tinctura flavo rubicunda, temperate balsamica, etiam virtute roborante, resolvente pectorali dives, syrupo convenienti, aut alio menstruo, ad guttas viginti, triginta exhibenda, etiam in externum usum aquæ mixta, quam lactescere facit, cosmetica, & ob id *lac virginale* dicta. Magisterium satis inutile est.

ELEMI GUMMI *Offic. Botanicorum.* Classis ignoratur. *Germ.* Gummi Elemi. *Gallis* Gomme Elemi. *Anglis* Gum Elemi.

Quæ hunc succum resinofum in nova Hispania fert arbor, elemifera dicta recte a PLUCKNETIO fuit. Resina ipsa pellucida, ex albo viridis, lenta, odorata, leni calore ductilis, saporis balsamici, utcunque terebinthinacei, foliis arundinaceis tecta advehitur: principia balsamorum habet.

USUS externus chirurgis maximus, vulnerarius, mundans, detergens, incarnans, in vulneribus capitatis, etiam tendinum puncturis; tum in tumoribus discutiens.

Crantz. M. M. T. I.

M

LA-

LADANUM. vide p. 125.

MASTIX *Offic. Botanicorum* PISTACHIA.

Classis Naturalis Incomplet. *Germ.* Mastix. *Gallis* Mastic. *Anglis* Gum. Mastic.

PISTACHIA *foliis abrupte pinnatis*; resinofam hanc lacrymam, pallidam, aromaticam, masticatam nivis instar albescentem, fundit.

USUS MEDICUS internus scopo roborante multus; in catarrhis mucosis, ventriculi laxitate, fluore albo; potam veteri tussi mederi DIOSCORIDES. In pulverem contrita, aut in catapotia redacta datur drachmæ semis dosi; denti etiam carioso intruditur; & pro corpore masticandorum adhibetur, huic etiam commode piper, pyrethrum, alia acria, incorporantur. Chirurghi pulverem ossibus denudatis inspergunt, ut eo citius coeant, & compleantur, tum spatula calida in emplastrum extendunt, odontalgis utile; adhæc soluta spiritu vini resina, super alutam extensa, ischiaticis solatio est, multiplici experimento.

SANDARACA *Offic. Botanicor.* JUNIPERUS.

Classis Natur. Incomplet. *Germ.* Wacholder-Gummi. *Gallis* Gomme de Genévrier. *Anglis* Gum Sandaracha.

JUNIPERUS *foliis sessilibus patentibus*: lacrymam officinis sandaracæam dictam fundit, multum carminativam, & adeo, ut urinam violaceo colore inficiat, diureticam. Dosis scrupulus unus, bis ter de die in calculo, morbis pituitosis; suffitus ad catarrhos laudatur.

STY.

STYRAX SOLIDA *Offic. Botanicorum.* Claf-
 sis Naturalis Pauci-flam. *Germ.* Styrax. *Gallis*
 Storax. *Anglis* Storax.

Lacryma resinosa in calamis, seu cannulæ fistulis olim advecta, calamita officinis dicta est; purior hodie, & sincerior hoc nomine intelligitur, eaque est admodum rara; in massas rubras, fere fufcas, odoris iucundi, balsamici, faporis resinofi, dulcis, non adeo acris, compacta vulgaris vifitur.

In faliva non folvitur, fed ductilis fit, prunis iniecta liquatur, flamma admota ardet, & claro incendio lu-
 cet, odoris fragrantiffimi: Inde resinam duplici modo, vel per expreffionem, quando prius cum vini paulo maceratur ad humectationem, vel per extractionem cum fpiritu vini rectificatiffimo, parabat HOFFMANN *de Balsamis.*

Refina pura Benzoino analoga dum quandoque etiam coctione in aqua flores largitur, & eodem uberius fine addito defillata largitur.

VIRES balsamicas laudant, ad fuppuratos renum, veficæ morbos: tum tuffi, defillationibus, raucedini, gravedini, & interceptæ voci, afthmati, mederi affirmant. Interne raro, & non nifi forma pilulari datur. Externe fuffimigiis nervinis, balsamis, emplaftris, unguentis recipitur. Sunt qui a gr. XV. ad XXX. pro dofi præfcribant.

PRÆPARATA, COMPOSITA. *Oleum* fil-
 latitium. *Pilulæ* de ftyrace opio nimis gravidæ, ut vis ftyracis nulla fit. Dofis gr. III. IV.

TACAMAHACA *Offic.* *POPULUS* *Botanicorum.* Classis Naturalis Incomplet. *Gallis* Gomme Tacamahaque. *Anglis* Gum Tacamahaca.

POPULUS *foliis oblongis, acutis,* hanc odoris fragrantissimi resinam, discutientem frigida, dolentia lenientem, in vomitu, passione hysterica, in suffitu, & emplastro laudatam, concedit, hanc spiritus vini in integrum solvit, dum aqua solum odorem & saporem extrahit.

BITUMINA.

BITUMEN *Offic. Mineralog.* Classis Naturalis Minerarum, Ordo Inflammabilium. *Germ.* Erd-Harz. *Anglis* Bitumen. *Gallis* Bitume.

BITUMINA mineralia sunt corpora facile inflammabilia, & pro parte tota combustibilia, cum denso fumo, & odore gravi. Hæc duplicia sunt, vel *liquida*, ut Naphtha Petroleum, vel *solida*, ut Asphaltum, Gagates, Succinum &c. Ambo quamquam concretis sulphureis, imo ipsi minerali sulphuri in plurimis conveniant, ab his tamen in gravioribus aliis recedunt, ut docet in *Hydrolog. Cl.* *CARTHEUSER.*

- I. Odorem specificum habent, ab odore sulphuris diversum.
- II. Cum salibus alcalinis fixis hepar sulphuris non producunt.
- III. Nec cum Mercurio vivo in æthiopen minerallem ac Cinnabarium abeunt.

IV. Me-

IV. Metalla sub deflagratione intacta relinquunt; quæ tamen omnia sulphuri minerali competunt.

De Bituminum principiis multum & diu quæsitum est, corpora vegetabilia resinosa esse acido minerali specificata, hodie plurimi celeberrimi viri putant, quam sententiam minime Cl. LEHMANN probet & dubitandi non infimum in eo fundamentum est.

I. Quod ex acido vitrioli, fociato cuilibet materiæ inflammabili, ut oleo terebinthinæ, aliis oleis, imo ipsis Resinis, verum sulphur produci viderint, BOYLEUS, GEOFFROY, et VOGEL ex oleo. Nunc vero sulphur a Bitumine diversum est.

II. Quod oleum Bituminum oleum minerale sit, distinctum a resinarum oleo; dici adhuc alia possent.

Cæterum Bitumina spiritu vini non solvuntur per omnium experimenta, & si solvantur aliqua, ut de illa bituminosa materie *Nidel bad* Helvetiæ experimenta habet SCHEVCHZERUS *Hydrograph. helv.* in aliis quæ insunt, ratio quærenda est; nec in oleo solvuntur ut de bitumine iudaico exstat. Acidum Nitri bitumen solvere, quod salis acidum intactum relinqueret, MALOUIN *Acad. des Sciences* 1746. perhibuit.

Aquæ marinæ amaritjem a bitumine dependere WALLERIUS *Hydrolog.* p. 71. reliquit, post comitem MARSILIUM tamen *Hist. de l' Acad. des Scienc.* 1710 qui evidenti experimento, artificialem aquam marinam fecit, dum viginti tribus unc & duabus drachmis aquæ cisterninæ sex drachm. salis communis adderet, & spiritus Lithanthracum quadraginta octo grana; qui pariter vidit destillatione chemica, aquæ marinæ amarorem non tolli, dum solari auferretur & inde aquæ marinæ, maioris in fundo ma-

ris, quam in superficie eiusdem amaritiei rationem redderet. Nuper tamen nec sulphur, nec bitumen, nec unctuosam aliquam materiem, in aquæ marinæ experimento adinveniri, contra omnes edixit, LUCAS *in essay on Waters*, sed an aqua marina amara non esset in Anglia? an solo soluto communi in aqua sale statim vera aqua marina producitur, sal tamen marinum ex aqua marina excoctum, amarum est.

PETROLEUM Off. BITUMEN *Mineral.*

Classis Naturalis Minerarum. Ordo Sulphurear. aut Inflammab. *Germ.* Berg-öhl. *Gallis* Petrole. *Anglis* Rock-oil.

BITUMEN *liquidum album, & rufum*: prius Naphta, *fluidissimum, album, facile inflammabile*: posterius Petroleum, *crassius fluidum obscure brunnium*; utrumque Italia habet, unum, vel alterum etiam in aliis regnis, scaturientibus fontibus supernatat: in Gallis ex fonte Gabiano habetur purissimum, brunnium, tum ex fonte Rattwick Dalekarliæ, ex fonte Ozzanensi, Parmensi.

Raro sincerum in officinis habetur: Batavis arte fieri NEUMANNUS voluit, & iam in Italia oleo terebinthinæ adulterari *Hist. de l' Acad. des Sciences. 1715.* Criterium sinceri est, indissolubilitas in spiritu vini; est enim oleum minerale; factitium, in hoc, ut omne vegetabile, solvitur. Cæterum principia bituminum eadem.

Quod Proprietates spectat, tenendum est Petroleum violarum tincturam viridi colore inficere, experimento MALOUIN *Acad. des Sciences 1746.* spiritu vini non solvi, nec eo, etiam longioris digestionis beneficio, quidpiam educi *Hist. de l' Acad. d. sc. 1715.* Neque aut
phleg-

phlegma aut spiritum destillatione vel in balneo marinæ vel arena obtineri, sed fere totum transire, hinc in medicina, naturali, non destillato utendum esse, BOULDUCC *ibidem*. Ad hæc flammam candelæ attrahere, accendi, in aqua inflammari. Naphtham omnibus liquidis supernatare etiam spiritui vini rectificato, cui $\frac{1}{7}$ levior sit BOULDUCC *ibidem*; oleo essentiali thymi, lavendulæ, terebinthinæ perfecte commisceri, & agitatam multis æreis bullulis intumescere, citissime vero prius volumen recuperare, immensum se super aquam extendere, ut gutta una orgeam aquæ regat & filamenta eius prismatica videantur BOULDUCC *ibidem* reliquit; adhæc nec frigore cogi, nec concentratis acidis inflammari, & mercurium in acido nitri solutum colore in violaceum declinante præcipitare, GEOFFROY Junior *Acad. des Sciences* 1726.

USUS MEDICUS ad promovendam expectorationem utilis, ad colicam pictonum specificus, LINNÆUS: tum etiam ad dolores osteocopos, tæniam valet, IDEM, ad vermes gutt. triginta assumptæ in iusculo, vel alio vehiculo, ad vomitum sistendum, febres curandas, idem pondus die paroxysmi: iuvat etiam temporibus, naribus inanctum, lethargicos, apoplecticos, colicos abdomini, maxillis dentium doloribus laborantes. *Scheda dell' olio di sasso in parma* 1746. Est adhuc petroleum napelli antidotum; si enim sanguini a succo napelli coagulato petroleum affundatur, resolvitur. *Ephem. N. C.* BLAW. Ad exusta gelu membra summopere laudatur, WALLERIUS *Mineralogicæ* p. 253. & sola certa est contra tæniam adeo Cairi frequentem Cairensibus medicina HASSELQUIST *Reise nach Palæstina*.

Rubrum seu brunnum externe tantum adhibetur, & valet inunctum Rheumatismo vexatis partibus.

SUCCINUM *Offic. Mineralog.* Classis Naturalis Minerarum, Ordo Sulphurearum. *Germ.* Bernstein. *Gallis* Carabé. *Anglis* Amber.

SUCCINUM *pellucidum* W. & tale album & citrinum officinarum, e mari baltico collectum, marinum, vel haustile, e terra excussum, fossile audit. Est vero succinum substantia bituminosa, pellucida, arida, fragilis, electrica, saporis acris, odoris specifici fragrantis accensa: liquida primo, dein magis consistit, unde succinó varia inclusa. Corpus non satis notum, vegetabile resinofum productum, acido minerali specificatum FOTHERGILL. *Transact. Philos.* Nro. 472. asseruit. Hanc sententiam a clarissimis chemicis assumptam dudum MACQUER habet, quam tamen LEHMANN non probat.

PRINCIPIA habere bituminum omnes reliquere; acidum eius vitriolicum HOFFMANN. acidum salis marini, BOURDELIN. *Acad. des Scienc.* 1742. multo experimento probavit, cum non modo Argentum in aqua forti solutum præcipitet, sed ipse quoque succini spiritus aquæ forti commixtus, aquam regiam constituat, ut acidum salis solet.

Acidum salis volatilis succini, vegetabile esse, POTT. *Acad. de Berlin.* 1753. Sed nec acido aceti, nec acido nitri, nec acido salis succinum patet, ex asse vero oleo vitrioli dissolvitur, solutione etiam omnibus aliis acidis præcipitata, Cl. STOCHARD: nec etiam cum alcali producit tartarum solubilem, tartarum tartarifatam, IDEM. Solvi spiritu vini reliquit Cl. GEOFFROY, CON-

contraria sunt experimenta, *Cl. STOCHARD. Dissertatione de succino*, in eo veritas est, succinum etiam supra porphyritem in alcohol redactum parum, & difficulter spiritu vini reserari, docet tinctura officinarum. Abunde vero in tinctura caustica ex caustico calcis, & sale tartari facta. MEYERS. l. c.

Solvi vero omnibus balsamis vegetabilium, oleis maxime pressis, nil solvi in oleis stillatitiis, nec ipso succini oleo, *STOCHARD.* In analysi ægerrime suum destillatione largitur oleum, tumque adhuc empyreumaticum: in eo arcanum esse hi volunt, ut succinum cum sale tartari probe calcinato teratur, & affuso spiritu vini rectificatissimo destilletur, tumque obtinere aiunt spiritum fragrantem in nervorum debilitatibus magni faciendum *HOFFMANN.* Alii vero solum amplum vas, & moderatum & sensum augendum caloris gradum requirunt, ut omnia eius principia rite evolvantur. Ex torrefacto succino, calcinato alumine, mixtis parari pyrophorus potest, flammæ caruleæ, *STOCHARD.*

VIS MEDICA ad externa; tum in suffimigiis ad corrigendum aerem, tum in rheumaticis ad roborandas partes laxas, multis tantum utilis habetur, quod in substantia assumptum in corpore nostro non solvatur; hinc etiam inutile *FOTHERGILL* habet. Alii virtute roborante, nervina, in frigidis cerebri morbis, catarrhis, fluore albo, hysterica passione, multum laudant, dosi gran. decem ad triginta in ovo forbili, conserva; priores pro se chemiam, posteriores naturam habent; sed etiam priores chemico examine decepti videntur, siquidem etiam in pulvere medicamentosum esse *BOURDELIN Acad. de Sciences 1742.* & succinum in alcohol redactum, aquæ calidæ infusum, non solum

illi saporem aromaticum acidum conciliare, sed etiam evaporatum liquidum crystallos dimittere, verum sal succini, GEOFROY *Acad. des Sciences* 1738. satis superque probarunt.

Quod si etiam hæc experimenta non superessent, ut contestantur a Cl. STOCHARD, de medicamento- rum viribus ex officina humana potius, quam chemi- ca, dicendum, docet effectus, & sulphuris crudi no- stris humoribus non facile solvendi in corpore nostro vis, quod partita & repetita crebro dosi morbos cuta- neos, verminosos, metallicos, minerales efficaciter sanat BOERHAAVE *Chem. & fæces olidissimas facit* L. B. VAN SWIETEN. T. IV. *Comment.*

PRÆPARATA. *Essentia succini* cum spiritu vi- ni tartarifato præparata, multum antihysterica, resol-vens, pituitosis utilis: datur a guttis decem, ad triginta.

Oleum rectificatum succini, magnum movens, pa- ralyticis, epilepticis, hemiplecticis, illinitum: etiam interne datum, multis morbis utile, CURVI SEMMEO *pug. Rerum Indicarum.*

Sal succini volatile acidum, serosis morbis proficuum, lethargicis, apoplecticis a causa frigida conducens, do- si gran. quatuor ad duodecim. At vix alius in officini- nis sal adeo sophisticatus! sale crudo ammoniaco cum oleo bruniori succini, GODFREY, *Useful discoveries*, sale marino cum cremore tartari, etiam sale volatili C. C. BOURDELIN. *Acad. des Sciences* 1742. Detegi- tur vero fraus spiritu vini, etiam aqua tepida. Recti- ficandi succini salis methodum dedit CARTHEUSER *Act. Mog.* T. I. Liquor cornu cervi succinatus est sal succini spiritu cornu cervi solutus, quasi neuter fa- ctus, HOFFMANN, *de Selectioribus Medicamentis*, ad eadem utilis: valet in convulsionibus.

ODO-

ODORES SUBSTANTIARUM
SINGULARES.

AMBRA GRYSEA *Offic. Histor. Naturalis.*
Regnum ignotum. *Germ.* Ambra. *Gallis* Ambre Grise. *Anglis* Ambre Gris.

De eius historia plurimum controvertitur: vegetabile productum post SERAPIONEM acutissimus SCALIGER. Animale, excrementum avium, vitulorum marinorum plurimi asserunt, balænarum productum, *Cl. ATKINS philosoph. Transactions* Nro. 387. productum apum, ita *Clariff. LEMERY. FORMEY.* Minerale, bitumen omnes orientales, chemicorum cohors, & materiæ medicæ scriptores, sustinent, & quod non solvatur in spiritu vini rectificatissimo, confirmant *Transact. philosoph.* Nro. 433. Capturæ modus certior; post prægressam enim fortem pelagi agitationem, in mari Indico ad partem Africæ, & vicinas insulas a Mozambicis usque ad mare rubrum, modo prorsus singulari, odoratu piscatur; forma massæ, variæ magnitudinis, centum, ducentarum librarum ponderis iam capta est.

Magna est huius substantiæ differentia; optima grysea, cinerea foris, intus miculis albis splendida, liquefacta colore acis ignitæ pinguis, odorata, candicanti laminæ imposita paucos cineres relinquens, quod nationum ultra Gangem sitarum criterium; aquæ ebullienti vase clauso rapfata immissa æquabiliter liquata, & sese in superficie extendens, quod Chinesium.

Postre-

Postremæ notæ extus albida, debilis odoris. Omnium abiectissima nigrior est, vel ex balæna corpore desumpta, vel pice, cera, resina, storace, & aliis adulterata.

Quoad usum scire iuvat in superiori India, Persia, Arabia, in conditis, ut nos saccharo, uti, Chineses, Iaponenses, aromatibus miscere, ut horum odor acuat: ipsa enim per se non adeo odorata est, moscho, zibetho acuanda. Analyti chemica drachma una, dedit scrupulos duos cum semisse olei, aquæ grana quinque, salis grana duo, pulv. circiter granum unum. NEUMANN. *Transact. philosoph.* Nro. 439. in suis experimentis salem alii non obtinere. *Ibidem* p. 437. obtinetur tamen acidus.

USUS MEDICUS. Ad vitam producendam multum conferre, orientales, & VERULAMIUS credunt. Vires nervinas, spiritus languentes excitantes, non spernendas possidet, experimento BOSWEL, cui a granis decem nihil mutatum, a triginta vero pulsus fortior, plenior, celerior, placidus non molestus per omnes nervos artuum tremor, robur, lætitia, firmiter ad omnes mentis actiones cerebrum, acutior auditus, perspicacior visus, etiam veneris stimulus, per horam durarunt. Vires in paralyti promittit, sed drachmæ semis ad minimum pondere; nonne, & moscho, zibetho acuari vis potest? Cur non tentaretur in tetano eum spe successus? Ambra plenarie in corpore solvi a multis negatur, id vero parum interest, modo cognita dosis corpus mutet, ut mutat. Ambra ex balænis nigra, effecta est: estne alio argumento opus? Ad longævitatem facere exemplis LINNEUS probat, odore nobiles in Barbaria longævos reddi, & phar-

ma-

macopœum Calecutiæ annos 160. vixisse ex solo ambræ odoratu, perhibet.

PRÆPARATA. *Essentia* ambræ *liquida* efficax, difficilis paratu: officinæ quidem conficiunt. Optimæ, quæ in Hollandia, & Portugallia parantur, habentur. Docet in *philosoph. Transact.* Nro. 433. & *sequentibus*, methodum omnibus ignotam NEUMANNUS conficiendæ tincturæ cum spiritu vini rectificatissimo, ad ebullitionem fervido, in quo, quæ cæterum etiam in eodem, vel simplici, vel tartarifato, non penitus solvebatur ambræ, tota fere solveretur; peculiari etiam se menstruo præparasse RR. HOFFMANN, quæ vires prostratas potenter erigeret, & dolores demulceret, & placidum somnum induceret *Dissert. de Balsamis* habet, & nuper ad experiendum natus industrius Pharmacopœus MEYERS chemicos docuit Tinctura spiritus vini caustica efficaciter ambram, succinum, balsamum peruvianum solvi, sicque spiritus balsamicos efficaces præparari posse; *Essentia* ambræ *ficca*, moscho acuatâ, non ignobilis.

CAMPHORA *Offic. Botanicorum* LAURUS.

Classis Pauci-stam. *Germ.* Kampfer. *Gallis*

Camphre. *Anglis* Camphor.

LAURUS *foliis lanceolato-ovatis, trinerviis, nervis supra basim unitis* L. Illa potissimum arbor est, quæ nobis camphoram, vel camphuram officinarum largitur, licet aliæ adhuc plures sint, ex quibus elici posset: ut ex cinnamomo, zedoaria, mentha, schœnantho, abrotano, millefolio, bellide, cardamomo, iunipero, regionum calidarum; imo etiam ex plantis balsamicis nostrarum, ut rore marino, salvia, hyssopo,

po,

po, lavendula, hormino, agerato, maiorana, thymo &c. Iaponensis, aut Sinenfis *Off.* camphora est; Borneensis enim, & Sumatrana in loco natali pretiosissima, nobis invisa, admodum rara.

Quid sit camphora? non facile dictu: succus vegetabilis, inflammabilis, in aere calido volatilis, gummi non est, quia non solvitur perfecte in aqua. Non esse tamen solutionem camphoræ in aqua impossibilem, licet perfecta non detur, *Acad. N. C. Novis Actis T. I.* asseritur. Licet flagret in igne, in spiritu vini solvatur, & oleis, resina tamen non est, quod liquetur spiritu nitri, & aqua regis, ab oleo vitrioli concentrato solvatur sine motu aut aucto calore, *MACQUER*, liquetur, & sublimetur spiritu salis, quod principia resinarum in hac demonstrari non possint, cineres nullos relinquat, tota sublimetur. Sed nec sal dici potest, quia in aqua non solvitur, & accensa flagrat.

Videtur esse corpus specificum, quo nec ullum volatilius, aut inflammabilius, licet igne vitri ægerrime accendatur, de *BERGEN Acad. N. C. Novis Actis T. I.* nec purius, cum ex centenario camphoræ sublimato caput mortuum esset solum unciarum duarum, *GODFREY. Treasure of Discoveries.* Cujus proprietates sint, in aere aperto in integrum fere avolare, in aqua frigida non solvi, in calida in oleum resolvi, facile accendi, flamma lucidissima nulla fœce excepta, etiam in aqua, & nive comburi, in oleis tam pressis, quam stillatitiis, spiritibus fermentatis solvi, non vero in spiritibus urinosis, nec cum siccis alcalinis salibus, nec acidis debilioribus, contra vero in fortioribus licet diversis, cum puro vitrioli oleo, & concentrata aqua forti, phænomenis.

Acido nitri liquata camphora
oleum

oleum camphoræ audit; hoc camphoræ oleum aquæ instillatum decomponitur iterum & supernatantem camphoram exhibet, nullo modo ab acido nitri alteratum.

PRINCIPIA camphoræ hucusque ars non detexit, terra patefacta non est, acidum non demonstratum, licet his constare velit NEUMANN. Ex oleo flavo vini, & spiritu acido vinoso, camphoræ speciem produxit Cl. HELLOT. Sitne camphora æther solidus, forma concreta Cl. MACQUER interrogat?

Quæ in officinis habetur camphorâ, non lacrymâ est, sed arte educta ex hac arbore, sublimata substantia, subpinguis, candida, pellucida, in panes coacta, odoris fragrantissimi, & penetrabilissimi, saporis acris, amaricantis. Hæc demum arcana Batavis methodo purificatur, NEUMANN, in ea tamen arcani nihil est, MARGGRAF, cum tres, quatuorve partes crudæ camphoræ, uni parti extinctæ calcis mixtæ, sublimatæ, camphoram elegantissimam exhibeant, IDEM.

Hanc substantiam fervidum aroma habere, non solum ingens vis aromatica, sed & aromatis tenuitas, volatilitas, amarities, & assumptæ camphoræ in corpore humano effectus, ipse camphoram spirans sudor, loquuntur; exanthemata sæpe produxit, quod Viennæ nimium vidimus, & Tubingæ D. MAUCHARD.

VIRES calefacientes admodum, stimulantés, penetrantes, in miasmate subtili suscepto, adhuc in corpore vago, miræ, dum granorum duorum, trium dosi in substantia, vel cum pauxillo spiritus vinosi trita, sacchari quantitate perfecte mixta, affuso aceto

ca-

calefacto datur camphora, MEAD: ubi vero iam malum infedit, & inflammatio partem adurit, præpostera. In arcendis inflammationibus tamen FR. HOFFMANN laudat de *Selectioribus Medicamentis, & Specificis*, in iisdem *Acad. N. C. Vol. V.* & in inflammationibus erisipelaceis internis, quæ puerperas plurimum aggrediuntur, larga dosi intra breve temporis spatium gr. XXX datam laudat camphoram D. POUTEAU *Melanges de Chirurgie* 1760. Iterum in exanthemate, scabie, aut alia quacunque materie ab aliis partibus retropulsa, efficaces habentur, etiam spasms, convulsionibus, morbis nervorum, teste *Davide KINNEIR Bibl. Britan. T. I. Anno 1733.* utiles camphoræ vires: adhæc in gangræna partium internarum laudatæ, dosi, gran. quinque, decem, ut & in mania drachmæ semis pondere, bis de die, mane, & vesperi, maximo cum successu *Philosoph. Transact. Nro. 400.* etiam scrup. duorum pondere in nosocomio regio Edimburgensi: eadem in Hispanico Viennensi gummi tragacantha subacta datur maniacis, non æquali in omnibus successu, observante expertissimo huius nosocomii medico AUENBRUKER, de quo observationes expectamus, idem Berolini animadvertente *Cl. MUTZEL*, qui melancholico unciam semis de die idque per 15 dies absque ulla aut pulsus aut morbi mutatione subministravit.

Forma pulveris sine aliis terreis non facilis: mixturæ, vitello ovi aut amygdalis subigenda camphora, addito syrupo, utcunque apta, pilularum aptissima: inconcinne in emulsionibus datur, etiam saccharo difficulter unita manens. Accensa sæpius in aquam proiecta vim multam aquæ, quæ potu puerperis admodum utilis, aristolochica, communicat. Camphoram feliciter

ter

ter mercurio dulci uniri, & aliis remediis mercurialibus addi, mercurialium acrimoniam infringere, eam minima vasa penetrare, salivationem etiam impedire, QUINCY, quod tum aliis, tum Cl. TILLOLOY obfirmatum, *Recueil periodique &c.* T. VII. at hæc dudum iam novit BATEUS, negat tamen Cl. ASTRUC. *Lettres.* Camphoram salivationem impedire. Expendi casus merentur forte raris tantum avibus observavit ASTRUC. Turbithum minerale, medicamentum violentissimum, camphora pacatum fit, & diaphoreticum.

In chirurgia ad dissolvendos tum frigidos, tum a sanguine extravasato sanguineos sine inflammatione tumores, ad impediendam putredinem ulcerum, cariem ossium, usus maximus, in suffitibus, sacculis, fomentis, pulvere &c. Adhæc contra ambusta præfens medicina camphora spiritu lumbricorum soluta, *Biblioth. Britan.* T. VI. 1735. Formicas a camphora perturbari, commoveri, varia ex accensa camphora infecta mori, etiam tineas necari, experimenta sunt *Bononiens. scient. & Artium Instituti*, & camphoram egregie anthelminticam esse Cl. BALDINGER *de militum morbis* 1763. Variolarum miasma insitioni destinatum destruxisse camphoram, *The Gentleman's Magazine*, for September, December 1752. 1753. An ex hoc casu fortuito aliquid expectandum?

PRÆPARATA, COMPOSITA. *Spiritus vini Camphoratus* externo usu chirurgis admodum frequens, non tamen semper ulceribus utilis, humores cogens, solida crispans, aquæ haud miscibilis; unde paravere, cum sale tartari destillando, spiritum camphoræ ditissimum, aquæ miscibilem, inique NEU-
Crantz *M. M. T. I.* N MAN-

MANNO censuratum. *Oleum stillatitium validum, oleum per solutionem factum*, quod est camphora in oleo amygdalino soluta, ad inunctiones, & externum usum utile. Eodem modo cum essentia myrrhæ, tinctura aloes, camphora solvi potest, & concinnari ad proserpentem gangrænam, ossium cariem, remedium efficacissimum.

CASTOREUM *Off. Zoologorum* CASTOR.

Classis Mammalium. Ordo Glirium. *Germ.* Biebergeil. *Gallis* Castoreum. *Anglis* Castor.

FIBER, vel CASTOR *cauda ovata, plana*, nuncupatur animal, quod castoreum officinaeum suppeditat. Est vero hæc substantia humor pinguis oleaginosus, in folliculis propriis, iuxta anum huius animalis sitis, secretus, ut mel flavus, & ut sebum unctuosus, instar terebinthinæ combustibilis, in camino inspissatus, siccatus. Quem usum in animali habeat hic liquor, zoographi disceptant.

Castoreum pro regione diversum est: æstimatur Dantiscanum, Prussicum, Polonicum, dein Russicum, & Americanum, infimum Canadense est. Sæpe etiam corrumpitur ammoniaco, opopanace, sagapeno, arenis, melle; odore, & solutione fraus detegitur. Opii correctorium esse multi asserunt, nemo probat.

VIRÉS calefacientes, inordinatos spirituum motus in hystericis & hypochondriacis compescentes, maxime si a causa frigida exorti, omnibus laudatæ: antispasmodicas, nervinas, alii deprædicant. Forma licet varia esse possit, pilularum commodissima cum gummatibus, ita, ut omni trihorio quatuor, sex grana, exhibita suo viroso odore omnes humores intesti-
norum

norum imprægnent constanter. Externe inter odora-
 menta hysterica, & crudum, & accensum locum habet,
 tum etiam admiscetur emplastris, unguentis nervinis,
 & aliis. Solvitur pariter in clysmatibus colicæ hyste-
 ricæ opponendis, quibus quandoque etiam præparata
 loco simplicis addantur.

PRÆPARATA. *Essentia* Castorei sale tartari pa-
 rata, in iisdem casibus utilis, a guttis decem ad vi-
 ginti, triginta, exhibenda bis, ter de die. *Extra-
 ctum* Castorei laudabilis virtutis. *Oleum* Castorei
 per infusionem, dein coctionem, paratum, oleum
 est maxime compositum, inter eius præparata haud
 recensendum, membris paralyticis, convulsis, inun-
 ctione subveniens.

MOSCHUS *Offic. Zoologorum. Classis Natu-
 ralis Mammalium. Ordo Pecorum. Germ. Bie-
 sam. Gallis Musc. Anglis Musk.*

MOSCHUS liquor pinguis est, unctuosus, sub-
 acris, odoris miri, caput tentantis, vesicula, sub um-
 bilico animalis moschiferi latente, secretus, siccat.

An verus semper moschus, qui ad nos adfertur?
 multa dubitatio; immensa copia per totum terrarum or-
 bem dispensata, in China æquali argenti pondere em-
 pta, tum, ne genuina extra regionem divendatur sanies,
 publica lex, omnem dubitationem diluunt: aromatario-
 rum etiam, fibras carneas in moscho manifeste demon-
 strantium, experimenta, magis adhuc confirmant, ut
 clarum sit moschum nostrum officinarum ex sangui-
 ne, & carne huius animalis contritis, cum exigua hu-
 ius saniei portione remixtis, factitium esse.

Cæterum mirabile satis, quod ex miscela diversorum
 similis fragrantia: ex Galbano, Sagapeno, Bitumine

iudaico, Opopanace mixtis observavit LEMERY, *Acta Paris.* 1706. ex miscela olei succini rectificati & spiritus acidi nitri concentrati, Cl. MARGGRAF *script. Chemic.* Berol. 1761. In nonnullorum corruptione idem odor; in examine bilis iam semiputridæ *Illustr.* L. B. van SWIETEN; sic etiam vidit hominem cuius axilla sinistra in calore æstivo moschum oleret, dextra hoc odore libera. Aliud est exemplum presbyteri anima foetida laborantis, & dum morbus immineret, moschum spirantis. Sunt etiam pisces, qui moschum spirant, ita truttarum species sæpe, observantur & plantæ, ita Carduus Mollior I. CLUS.

Triplieis speciei moschum facere Chineses solent. Nobis optimus est *Tunquinius*, ordine bonitatis succedit *Bengalensis*, tum est *Moscoviticus*. Odoratissima substantia indelebili odore, solo igne destruendo, omnia inficit. Acida plurimum, spirituosam minus odorem moschi exaltant. LINNÆUS.

USUS MEDICUS, olim, ubi stimulandum erat, exigua dosi rarus: Medicamento, uti Chineses docuerunt, a granis decem ad quadraginta octo. In Hydrophobia ad grana sedecim, cum cinnabaris nativæ, & factitiæ ana granis viginti, datur pro dosi: in Convulsionibus a tribus ad decem grana, L. B. van SWIETEN propria praxi proficua: etiam *Institut. Bononiens.* T. III. GALEATI, ubi tamen, & casus excitat, salute non exceptos ab eadem. Adhæc profuit minori, aut maiori dosi, pro vi morbi, & corporis constitutione: profuit Maniacis post aquarum submersionem: maiori dosi etiam retrocedentia exanthemata repellit, & nervos liberat, per totum corpus penetrabilissimum medicamentum. Conveniatne Hystericis? magna quæstio: validum est, corpus turbans, & caput tentans; merentur
tamen

tamen confirmari observationes D. GARCIN, qui septentrionalibus olim frequentem moschum, hodie exulenti habet, sed etiam plures hodie Hystericas ibi, quam olim numerat.

Nec ignobile penitus id argumentum est, quod hodie in locis meridionalibus, uti etiam Indiis, ubi maximus huius usus, Hystericarum minor numerus, quin mulieres Batavæ natali solo admodum hystericæ, ubi Bataviam veniunt, negotiorum causa, tota vita his passionibus, licet omnes plateæ moschi odore infectæ sint, immunes degentes, adhuc magis urgent. Quodsi & peregrinationi aliquid datur, medicamento non omnia derogari possunt. Externus in pulveribus, saponibus, unguentis, emplastris, odoris gratia, moschi usus multus. Dum variolæ Upsaliæ funestissimæ, omnes in vicino abriperent pueros, moschum liberorum suorum collis Cl. LINNÆUS appendit, quo id impetravit, ut pestifero hoc malo intacti permanerint. *Amoenit. Acad. Vol. V. exanth. viva.*

ZIBETHUM *Offic. Zoologorum* VIVERRA.

Classis Mammalium, ordo ferarum. *Germ. Liebeth. Gallis Civette. Anglis Civet.*

VIVERRA *cauda annulata, dorso cinereo nigroque, undatim striato*, L. definitur animal, quod ex folliculo magno, inter anum, & genitalia sito, in utroque animali, tam mare quam fœmina, largitur substantiam, unguinosam, ambrosiacam.

Quod nec nimis molle est, nec nimis consistens, album, suavis, at fortis odoris, probatur: flavescens iam ætatem habet, annosum fuscum est.

N 3

USUS

USUS MEDICUS nobis rarus, septentrionalibus frequens, ob vires diaphoreticas, nervinas, soporiferas, & exanthemata pellentes, ut etiam laudetur in Variolis, Morbillis, Scabie, Colica, LINNÆO.

His etiam iungi rerum subtilium, arte chemica præparatarum, odores possunt. Ut:

SALIUM VOLATILIUM, OLEOSORUM,
SPIRITUUM: SALIS AMMONIACI
C. C.
ALIORUM.

BALSAMA LIQUIDA.

Quæ suavissima fragrantia sese recommendarent, putredinis, & corruptionis vim tam externo, quam interno usu prohiberent, veteribus BALSAMA dicta sunt; corpora oleosa, odorifera, linimenti, vel unguenti consistentia, quæ vel natura, vel arte, ex vegetabilium partibus stillant, vel proliciuntur, hodie vocantur. Hæc in nativa, & arte facta dividuntur, priora adhuc in liquida, & sicca. Liquida naturalia, sunt balsamus Toletanus, Peruvianus, Copaivæ, Palmæ, Terebinthina &c. Sicca, Benzoe, Styrax, Calamita, Ladanum, Myrrha, Mastiche, &c.

PRINCIPIA CONSTITUTIVA aqua, spiritus acidus, subpinguis, salinus, oleum multiplex,
BOERHAAVE. *Chem.* T. II.

USUS

USUS. Antisepticus, vulnerarius. Vide BOERHAAVE.

AMBARUM LIQUIDUM. Duplex, incisionis, & coctionis: vix in usu est, tamen fistulis cum successu infundi perhibetur.

BALSAMUS de COPAIVA itidem duplex, albicans, odoris gratissimi potior; aureus, consistens magis, deterior; uterque Peruviano calidior, & quidem non solum urinam violaceo odore, ut alii solent, inficit, sed etiam sapore amaro imbuit, ut ob vim abundantioris stimuli in gonorrhœa maiori dosi periculosus sit. Cæterum vis aliis par, sed quia leviori pretio habetur, frequentiori in usu & quia stimulantior, multo circumspicientiori esse debet: datur a guttis aliquot ad decem, quindecim; cum tinctura tartari, antimonii, in essentiam redigitur, in nervorum affectibus frigidis, in glandularum infarctibus, in fluore albo præsertim, si cum vino Hispanico sumatur, præstantissimam. HOFFMANN *de Balsamis*. Resinam radice Angelicæ hocce balsamum referre, & huic substitui posse, SCHMIDELIUS contendit.

BALSAMUS PERUVIANUS duplex, albus, seu incisionis pretiosissimus: niger, seu lotionis vel coctionis, vilior, nobis familiaris, multum aliis acrior.

Est nervorum, tendinum, periostei læsionibus, puncturis, contusionibus, exulcerationibus, parum calefactus, instillatus admodum utilis, etiam unguentis, linimentis, emplastris mixtus, ad alios morbos chirurgicos adhibetur. Internum usum in colica pictonum,

aliis incassum adhibitis, drachmæ semis pondere pro
dosi efficacem SYDENHAM, ad paralyfim HOFF-
MANNUS, experti; ad ulcera interna pulmonum, ve-
sicæ, renum, saccharo, syrupo, vitello ovorum sub-
actum, olibano, sarcocolla mixtum, laudabilem ALII,
dum infuso vulnerario, ut vis aromatica, quæ febrim
hecticam magis semper exacerbatur, temperetur, exci-
pitur; in asthma etiam LINNÆUS laudat, & in spi-
ritu rosarum rectificatissimo nobilissimarum virium es-
sentiam constituere FR. HOFFMANNUS *de Balsamis*;
huius balsami portionem æquali pondere salis tartari
probe mixtam, & tritam, addito spiritu rosarum re-
ctificatissimo, & facta dein in arena destillatione, tam
fragrantem, & delicatulum largiri spiritum, quo non
alia medicina, maxime si ad solutionem ambræ, vel
moschi adhibeatur, præstantior sit, interno usu mire
fovendo, & recreando fractas vires & genus nervosum.
IDEM ibidem.

Dosis gutt. quatuor, sex, bis, ter de die: in syrupo
exhibetur, vel commode cum aquis vitæ stomachicis,
nervinis miscetur. Oleum eius aquæ supernatat, prom-
pte spiritum vini in se recipit, HOFFMANN *de Balsa-
mis*; huic balsamo populi albæ vis substitui potest,
SCHMIDELIUS.

BALSAMUM TOLETANUM in America
ex arbusculæ vulnere stillans, colorem aureum, odo-
rem limoniorum habet, siccum, & fragile ad nos ad-
fertur, calore mollescens. Ad tumores œdematosos,
scrophulas, parotides, valere CLUSIUS. Raro apud
nos, frequentissime apud Anglos in phthisi, & in-
ternarum partium ulceribus, datur. Hoc balsamum
in spiritu vini tartarifato rectificatissimo solutum, gra-
tissi-

fusci, odoris validi styracis, saporis multi aromatici. Quid proprie sit? disceptatur. Arte factam, ex specie visci aucuparii, habet PETIVER, in *Transact. Philosoph.* In saliva non solvitur, digitis, ut terebinthina, tenaciter adhæret &c. Estne distincta a liquidambaro officinarum? etiam disceptatur, ut nonnulli sub diversis capitibus recenseant ambo, alii sub uno cogant.

USUS internus rarus, externus frequentior, TOURNEFORTIO in *Actis Parisinis* laudatus in gangræna, quod & unguentum de styrace in nosocomiis Parisiensibus confirmat. Cæterum inter odoramenta adhuc recipitur.

TEREBINTHINA. *Offic. Botanicis* diversa nomina habet. *Germ.* Terpentin. *Gallis* Terebenthine. *Anglis* Turpentine.

TEREBINTHINA ex diversis effluens arboribus diversa, officinis triplex est. Cyprina antiquissima, suppeditatur ex Pistachia *foliis impari pinnatis, foliolis ovato-lanceolatis.* Hæc vulneraria, diuretica, gonorrhœæ, & ulceribus utilis. Vera admodum rara, DUHAMEL.

VENETA ex Larice *folio deciduo*, HAL. circa Brigantionem, & in Alpibus Italicis paratur, vulneraria diuretica, etiam antiseptica, habetur. Ex hac spiritus, oleum. Terebinthina Veneta cum polio montano ad consistentiam massæ pilularis cocta, per septemdecim menses adhibita, drachmæ unius singulo mane dosi, lenire podagram GODOFR. HAHN in *Historia*

storia podagræ, curavit etiam in aliis hunc morbum. *ibidem*.

COMMUNIS. Ex Pinu *foliis geminis, primordialibus solitariis*, L. destillat, magis viscosa, minus pellucida, albicans, odoris ingrati, saporis nauseoli, hinc in substantia medicis non adhibetur. Ex hac spiritus, oleum destillatur; terebinthina etiam coquitur, diuretica, mundificans. Per anum in intestinorum exulcerationibus, diarrhœa phthisim sequente, colliquativa, vitello ovorum soluta drachma una addita uncia semis theriacæ Andromachi lactis recentis unc. quatuor, iniicitur feliciter. Van SWIETEN; in ulcera scopo digestivo mundificante, quæ etiam digerit, datur. Laudat etiam in scorbuto LINNÆUS. Suffitus ano exceptus hæmorrhoides cæcas, dolentes lenit, *Ephem. N. C.*

ARGENTORATENSIS paucis recepta officinis ex Abiete, *foliorum apice bisido*, HAL. stillat. Hanc Venetæ præfert QUINCY. Terebinthinæ balsamis Americanis non cedunt, & urinam etiam, quandoque salivam, violaceo colore inficiunt; quin urinæ difficultatem, & tenesimum a nimia venere, superavit hoc balsamo in *Ephem. N. C.* MAUGHART.

PRÆPARATA.

OLEUM ÆTHEREUM, male spiritus terebinthinæ, membranis, nervis, tendinibus, laceratis, punctis, sectis, calide infusum incomparabile anodinum, antispasmodicum, BOERHAAVE. Arteriis, venis, in magnam hæmorrhagiam læsis, multum calidum, splenis appressum, promptissimum stypticum, IDEM. Tumores frigidos, lentos, mucosos, calidum affricum
discu-

discutit, partes etiam a frigore defendit, IDEM. *Oleum terebinthinæ spissius* etiam anodinum, sed magis emolliens, interne sumtum in melle, vel alio syrupo, ischiadicis, & rheumatismo laborantibus, auxilio est, minori dosi; alias enim diabetem, stranguriam, urinam cruentam, febrem inducit, ut oleum essentielle; **STEDMANN** *Society of Edimburgh* T. II.

TEREBINTHINA cocta forma pilulari interne dari potest, hæc, non cocta imbecillior, non tamen effœta.

COLOPHONIA ossibus denudatis, periosteo, tendinibus læsis, cum effectu inspergitur, etiam fluxui ferroso articulari, pulvis inspersus medetur, prodest etiam in ani procidentia in suffitu.

RESINA ABIETINA diverso in diversis regionibus artificio obtinetur, vulgo ex vulneratis tædis, exstillans resinofus humor in consistentiam siccam in aqua coctus, sub nomine huius resinæ in officinis habetur; atque hæc ratio est, cur flammæ candelæ admota etiam non continuo ardeat, sed difficulter, & cum aquosarum partium deiectione, & explosione inflammetur.

USUS MEDICUS LINNÆO in scorbuto & arthritide laudatur, & nuper aquam medicamentosam, aquæ picis æmulam ex ea præparavit **Cl. LANGHANS**; dum Resinam abietinam albam in mortario ferreo in pulvere tenuissimo redactam sensim curaret emulgeri aqua, donec eadem lacteum contraxisset colorem, tumque in lagenas infunderetur in usus servanda. Vitrum omni bihorio in dosim dedit in tussi etiam perti-

pertinacissima phthifica: in casu vero ubi sputa essent tenaciora, libram huius aquæ superfundebat manipulo scordii, qua n sic aliquot diebus, vel in sole, vel in loco calidiori digereret, digestam propinaret. Aqua hæc non adeo nauseosa est, ut aqua Picis, terebinthina-cum saporem, non tamen ingratum habet. Observavi ficcare nimium, & sputa supprimere, etsi solum unciam unam sumerem, ad tres ænophori quadrantes.

PIX LIQUIDA quæ & CEDRIA liquida dicitur, ex Pini, Abietisve radicibus, & pinguioribus aliis harum arborum partibus, per ignem eliquata resinosa materies, maxime ex Suecia, Norvegia, & Thuringia nobis adfertur. De Suecica retulit *Illustr. ACAD. N. C. Cl. Vir WALLERIUS*, in *Vol. IX.* duplicem esse, viliozem unam, nobiliorem aliam, viliozem per distillationem largiri.

I. Aquam instar aceti acidam, quæ simul amara sit.

II. Oleum album sapore igneum, & quod in recessu adstrictionem aluminosam habeat, & cum spiritu flammifico nitri placide uniatur, expul-sis fumis rubris, & relicto in fundo coagulo; cum oleo Vitrioli maiorem efficiat fumum, & calorem, & maius coagulum; cum spiritu salis ammoniaci prompte se commisceat, supernatan-te cuticula; cum oleo tartari per deliquium ef-fervescat, ac rubeat.

III. Oleum rubicundum, quod recens tenue suc-cessu temporis spissescat, in igne prompte & fortiter deflagret, aquæ destillatæ innatet, con-cussione vero in globulos rotundos minores se-cedat, qui in aqua tarde fundum petant, in al-
coho-

cohole brevi, nulla tamen tinctura alcoholi communicata, oleo etiam in posteriori hoc liquido resinoso facto.

IV. Caput mortuum durum fragile lithantraci æmulum ignescens quidem carbonibus iniectum, sed nec fumans nec flagrans. Constituit hocce fere $\frac{1}{10}$ partem Picis vilioris.

Nobilioris vero nec Suecis venalis, nec exportatæ picis, aliis etiam artificiis elicita analyfi obtinetur

I. Oleum tenue pellucidum flavo - fuscum odoris grati, supernatans; huic grumofum coagulatum, albescens aliud immiscetur. Ex hoc OLEUM TEMPLINUM destillatur, oleo terebinthinæ de resina abietina destillato, longe præstantius; a destillatione resina, odore & sapore Balsamo de Meccha conveniens, residua est.

II. Aqua acida, quæ duplex fere fit: hæc nigro viridis, alia fusca; acidæ ambæ, oleosæ ambæ, & commiscibiles.

III. Ipsa Pix vulgari præstantior, clara, pura, tenuis, consistentiæ vernicis ex oleo lini parati.

IV. Sub hac pice quiescente deponitur oleum fuscum acidum, odore fere carens, & vix ignem concipiens.

Aqua cedriata more Barkleyano ex vilioris cedriæ & aquæ puræ anaticis portionibus rite confecta in experimentis sequenti modo se gessit; coagulabatur & præcipationem producebat cum liquore vini probatorio, syrupum violarum viridi colore tingebat, solutionem Lacmus rubescente; admoto sale tartari soluto,

to,

to, nec movebatur nec mutabatur; evaporatæ unciæ duæ dedere extracti aquosi drachmam, saporis instar aceti acidi, & amygdalarum amararum, anari, quod tamen oleum tartari per deliquium non moveret, sed solum colore flavo rubente tingeret. IDEM *Vol. eodem.*

Tum etiam in Volumine X. eidem *Acad. N. C.* per multa experimenta, examen & differentias picis norvegicæ & thuringicæ proposuit *Cl. VIRBREVERER*; norvegicam minus simplicem & sinceram, actuosiore tamen ob oleum atherum, & magis medicamentosam ob salem acidum, oleoso-resinosam vero magis thuringicam nec adeo efficacem adinvenit, ut & posterioris infusum debilioris odoris, saporis paululum tantum acidi esset.

USUS PICIS internus Succis domesticus, ut in Variolis antiquissimus: externus in erysipelate vulneribus, ulceribus etiam receptus. Aqua Picis in America omnium primo in usus medicatos deducta est, dein celebritatem in plurimis casibus in Anglia habuit Auctore *BERCKLEY* Episcopo Hiberno. Confectionis modus sequens est: Picis liquidæ pars una cum aquæ puræ partibus duabus cochleari ferreo quatuor sexve minutis agitatur, & commiscetur, commixta per quadraginta octo & ultra horas in quiete reponuntur, donec omnis pix in fundo confederit, quo facta aqua despumatur, decantatur, lagenis clausis servanda. Dosis pro ratione morbi libræ I. II. nyctimeri spatium etiam libra una omni hora. Sed nimium laudavit *BERCKLEY*. In asthma, ab hydrope pectoris dependente, funestum eventum notat *Cl. WALLERIUS Acad. N. C. Vol. IX.*

Cæterum balsamica est in morbis cutaneis, lepra egregia & in lue venerea adhibent Cairi *HASSELQUIST.*
exter-

externe in ulceribus & fistulis utilem deprehendit *LEBEAV. Recueil periodique &c. T. VII.*

ESSENTIA picis liquidæ *HOMPSWOOD* adeo celebrata, nihil aliud est, quam simplex extractio picis liquidæ Norvegicæ, cum spiritu vini tartarifato parata, *BREVRERI* testimonio *Acad. N. C. Vol. X.*

PIX SICCA artis potius, quam naturæ productum inter dropacissimos Chirurgis olim tantum usurpatum.

BALSAMA ARTIFICIALIA.

Infinita tam simplicia, quam composita: simplicia acido nutrita conflantur, composita variis ad se commixtis exurgunt.

BALSAMUS ARCÆI sevo cervino, terebinthina, gummi elemi, & axungia porcina confectus, mundificans, digestivus.

FINIS TOMI I.

CLASSIS QUARTA
EMOLLIENTIUM.

MOLLIENTIA habentur, quæ stric-
 ctas nimis solidas partes laxant, mol-
 liunt rigidas, exsuccas humectant,
 fotu, balneo, potu, iniectione, vapore.

Locum habent, ubi macies, ariditas, contractio,
 in toto corpore, vel in quadam parte adsunt, **BOER-
 HAAVE.**

Tota fere gens columniferarum emolliens est, **LIN-
 NÆUS.** Emollientia omnia inspissata, gummata arte
 facta sunt, **MACQUER,** cum gummata naturalia sint
 succi mucilaginosi insolatione inspissati, **GREW.** *of the
 generation of liquors in the vegetation, of Trunks §. V.*